PEOPLE'S VOICE
The Lithuanian Weekly Newspaper in Canada. Published by the Lithuanian Press Association. P. O. Station C., Box 1013, Toronto 3, Ontario, Canada.

LIAUDIES BALSAS

Kanados Lietuvių Darbo Žmonių Laikraštis

Nr. 676 PENKTADIENIS, RUGSĖJO (SEPTEMBER) 22, 1944, TORONTO, ONTARIO. METAI XIII

SĄJUNGININKŲ ARMIJOS VERŽIASI PER VOKIEČIŲ SIEGFRIEDO LINIJĄ

RAUDONOJI ARMIJA PLIEKIA VOKIEČIUS KELIOSE VIETOSE

LONDONAS. — Amerikiečiai ir britai ne juokais pradėjo spausti vokiečius iš vakarų. Jau keliose vietose jie įsiveržė giliai į Siegfriedo liniją, o vienoj vietoj kaip ir pralaužė tą fortifikacijų liniją.

Olandijoj sąjungininkai nuleido už vokiečių linijų 15,000 parašiutininkų, kurie užklupo vokiečius iš užpakalio.

Sumušimas vokiečių Olandijoj atidarys sąjungininkams vartus į Vokietiją ir duos progą užeiti Siegfriedo linijai iš užpakalio, kaip anais metais vokiečiai užėjo iš užpakalio Maginot linijai.

Kitos amerikiečių jėgos išvadavo Nancy miestą ir traukia linkui Strasburgo, kuris stovi ant Reino upės.

Kanadiečiai valo vokiečius iš prieplaukų ir tvirtumų prie Šiaurės jūros.

Apskaičiuojama, kad sąjungininkai suėmė arti 450,000 vokiečių belaisvių Francijoj.

Tuo tarpu vokiečiai skundžiasi, kad 40 Sovietų divizijų puola vokiečius Latvijoj ir Estijoj. Kitos jėgos puola juos prie Varšavos. Varšavos priemiestis Praga jau išvaduotas ir dabar eina puolimas ant pačios Varšavos.

Pietiniame fronto galę, Raudonoji Armija baigia artintis prie Craikijos. Rumunijoj, ji netrukus pasieks Hungarijos rubežių. Raudonarmiečiams padėda Rumunijos kariuomenė.

Suomijoj, Raudonoji Armija apsupo dvi vokiečių divizijas Salla srityje. Suomiai taipgi jau kaujasi su vokiečiais, kadangi pastarieji neišsikraustė iš Suomijos geruoju. Priešingai, jie biauriai užpuolė suomius ir norėjo atimti svarbias salas Suomijos įlankoj.

Svarbiausios Antrosios Kvebeko konferencijos asmenybės, premjeras Čiorčilis ir prezidentas Ruzveltas, diskusuoja svarbius klausimus. Iš jų veidų išraiškos galima spręsti, kad jie reikalą ima labai rimtai.

Kvebeke Pasirašytas Dekretas Barbarams

QUEBEC. — Čia įvykusiame prezidento Ruzvelto, premjero Čiorčilio ir premjero Kingo pasitarime, kuriame dalyvavo ir Amerikos, Britanijos ir Kanados militariniai vadai, buvo pasirašytas dekretas visiems barbarams.

Konferencijai užsibaigus, Ruzveltas ir Čiorčilis išleido pareiškimą, kuriame sakoma, kad visai trumpu laiku buvo pilnai susitarta kaip baigimo karo Europoj klausimu, taip ir sutriuškinimo barbarų Pacifike klausimu.

Konferencija susidūrus tik su vienu sunkumu, būtent, kaip surasti vietos ir progą dalyvavimui prieš japonus visoms toms šalims, kurios nori dalyvauti.

Kada bus apsidirbta su vokiečiais Europoj, tai Jungtinės Tautos paleis prieš japonus baisias jėgas. Jos turės daugiau jėgų, negu kad yra galimybių pastatyti prieš japonus.

Kanados šėras, atrodo, nustatytas proporcionaliai sulig Kanados gyventojų skaičiaus.

Pabaigoj konferencijos pribuvo Britanijos užsienio reikalų sekretorius Anthony Eden, bet su kokiais reikalais jis atvyko, palieka paslaptis.

LONDON. — Britų Antroji armija jau pasiekė Reino upę Olandijoj ir grumoja užėmimu nacių fortifikacijų iš užpakalio.

SUOMIJAI KARAS BRANGIAI KAINUOS

LONDON. — Ministerio pirmininko pareigas einąs Ernst von Born paskelbė, kokiomis sąlygomis sąjungininkai pasirašė paliaubas su Suomija.

Suomijos armija turi atsitraukti iki 1940 metų rubežiaus.

Taipgi ji turi perleisti Sovietų Sąjungai Petsamo uostą su apylinke.

Be to, Suomija turi sumokėti SSRS $300,000,000 per 6 metus; išrenduoti SSRS ant 50 metų militarines bazes prie Suomijos įlankos; leisti sąjungininkams naudotis iki karo pabaigos geležkeliais ir aerodromais; suimti ir atiduoti sąjungininkams visus vokiečius; pervesti sąjungininkams laivyną iki karo galo.

Lietuva Stiprins Ryšius Su Amerika

MASKVA. — Tarybų Lietuvos premjeras Mečys Gedvilas pranešė rugsėjo 10 dieną, kad Lietuvos respublika planuoja sustiprinti savo ryšius su Jungtinėmis Valstijomis, kur ištisas milijonas lietuvių gyvena.

Jisai nurodė rusų korespondentams Vilniuje, kad nauji Sovietų Sąjungos įstatymai suteikia Lietuvai teises turėti savo užsienio ir apsigynimo komisariatus, kas užtikrina visišką savarankiškumą.

Naujas užsienio reikalų komisariatas, sakė Gedvilas, stengsis užmegzti ir palaikyti ryšius su tais kraštais, su kuriais Lietuva turėjo ryšius praeityje, o ypatingai su Jungtinėmis Valstijomis.

Jis dadėjo, kad Lietuva laukia Klaipėdos krašto išlaisvinimo, nes tenai buvo 32 nuošimčiai Lietuvos pramonės pirm karo.

Robombos Sugriovė 1,250,000 Namų

LONDON. — Rekonstrukcijos ministeris lordas Woolton pranešė, kad vokiečių robotbombos sugriovė arba sugadino 1,250,000 namų Londone.

23,000 buvo visai sugriauta, o kiti sugadinti.

Pirm robotbombų vokiečiai sugriovė 84,000 namų Londone. 170,000 namų Londone yra labai sugadintų, 700,000 lengviau. Jie jau kiek aptaisyti.

Sekmadienį Londonas apvaikščiojo aptamsinimo prašalinimą, bet tuo tarpu pradėjo sprogti robotbombos iš naujo. Spėjama, kad jas vokiečiai paleido nuo specialių orlaivių.

Uraganas Pridarė Daug Nuostolių

BOSTON. — Baisus uraganas, kuris nusiautė rytiniu Jungtinių Valstijų pakraščiu, pridarė daug nuostolių. Apskaičiuojama, kad jis pridarė nuostolių už arti $40,000,000.

Uraganas palietė pakraštį per 900 mylių. Kliuvo 11-kai valstijų. 38 asmenys žuvo ir 150 sužeidė.

Vėtra kartais buvo tokia didelė, kad lėkė po 90 mylių į valandą. Vandenyne vilnys siekė iki 50 pėdų.

Visa eilė miestų palei Atlanto vandenyną nemažai nukentėjo. Atlantic City tur būt labiausiai. Jam nuostolių padaryta už $4,000,000.

Nespėjo Išbėgti Iš "Tarbos" Pietų Francijoj

BEAUGENCY, Francija. — Vokiečių "armija" iš 20,000 vyrų, kuri buvo atkirsta pietinėj Francijoj, stengėsi kaip nors prasimušti iš "tarbos," bet nepavyko.

Matydamas, kad nieko neišeis, vokiečių komandierius pasidavė 9-tai amerikiečių armijai su visais kareiviais ir ginklais.

Ši vokiečių kariuomenė, tačiau, dasikasė iki Loire upės nuo pat Ispanijos rubežiaus. Labiausiai ji nukentėjo nuo makių (partizanų), kurie puldinėjo ją prie kiekvienos progos.

Londono Lenkų Šalininkai Žudo Gerus Patrijotus

MASKVA. — Lenkų spauda, kuri išeina išlaisvintoj Lenkijos teritorijoj, šaltina Londono šlėktų šalininkus puldinėjime ant lenkų, kurie organizuoja rekrūtus del Lenkijos Išsilaisvinimo Armijos, kuriai vadovauja Lenkų Tautinis Komitetas Lubline.

Jau keturius organizatorius jie nužudę iki šio laiko.

Sovietų karo korespondentai, kurie eina su Raudonąja Armija, kaip praneša Maskvos radijas, nesurado jokių generolo Boro pasipriešinimo žymių Pragoje, Varšavos priemiestyje, nors buvo skelbiama, kad tai buvo svarbiausias pasipriešinimo punktas.

Londoniškės valdžios šalininkai šaukią lenkus sabatažuoti Lenkų Komiteto pastangas sudaryti lenkų armiją.

LONDON. — Raudonoji Armija išlaisvino 3,000 miestelių ir kaimų Latvijoj ir Estijoj ir jau visai prie Rygos.

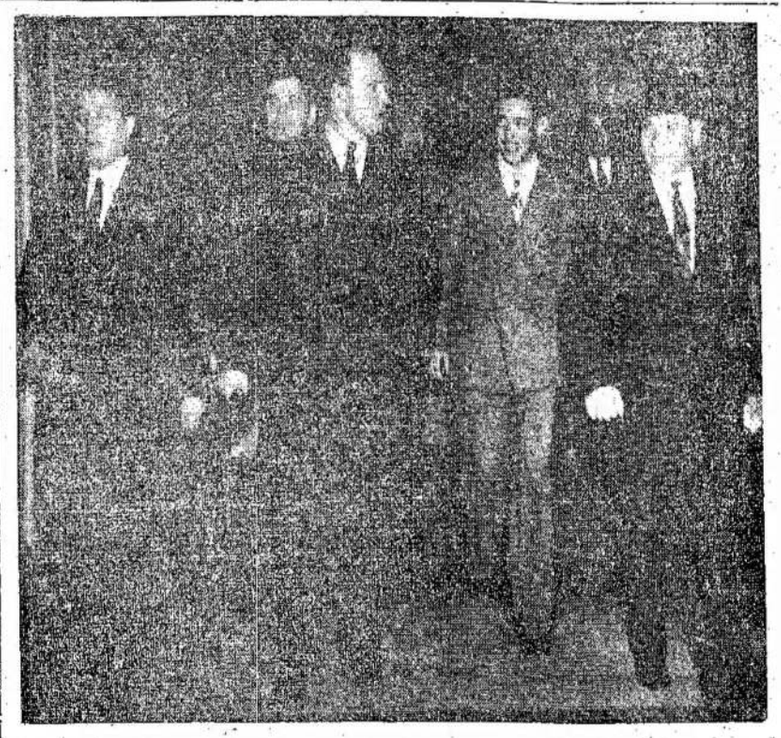

Vasilijus Sergėjevas (antras iš kairės, su kepure rankoj), Sovietų Sąjungos užsienio reikalų vicekomisaras, čia matomas kartu su kitais SSRS atstovais pribuvus į Montrealą dalyvavimui UNRRA konferencijoj, kurioj dalyvauja 44 šalių atstovai. Jis pribuvo iš Maskvos orlaiviu. Konferencija prasidėjo pereitą sekmadienį.

UNRRA Daro Planus Sušelpimui Nuo Karo Nukentėjusių Žmonių

REIKALAUJA PILDYT PRIŽADUS ARBA UŽLEISTI KITIEMS

TORONTO. — Ontarijos Darbo Federacija reikalauja, kad Drew valdžia pildytų duotus pažadus arba atiduotų valdžią tiems, kurie pasirengę imtis pažangių žygių.

Konferencijoj dalyvavo atstovai iš visos eilės Ontarijos industrinių centrų. Nemažai buvo kritikuojama ir CCF politika, kuri leidžia konservatyvams viešpatauti Ontarijoj, nors opozicinės partijos gali atimti iš jų galią.

Reikalauja 6 Valandų Dienos

HAMILTON. — Čia įvykusi Amalgamated Unions of Canada konvencija priėmė rezoliuciją, kad po karo būtų įvesta Kanadoj 6 valandų darbo diena ir kad minimum algos būtų nemažiau $25.00 į savaitę.

Jeigu kur bus dirbama virš 6 valandų į dieną, tai privalo būti mokama laikas ir pusė, sako rezoliucija.

Konvencija taip pat pasisakė, kad darbininkams būtų duodama po dvi savaites į metus apmokamų atostogų ir mokama senatvės pensija po $60.00 į mėnesį sulaukus 55 metų amžiaus.

PARYŽIUS. — Amerikiečiai išlaisvino Brestos prieplauką.

WASHINGTON. — Amerika pripažino Sirijos ir Lebanono nepriklausomybę.

MONTREAL. — United Nations Relief and Rehabilitation Administracijos (UNRRA) susirinkimas čionai, kuriame atstovaujamos 44 šalys, daro planus sušelpimui nuo karo nukentėjusių žmonių.

Pereitą pirmadienį administracijos pirmininkas H. L. Lehman išdėstė susirinkusiems atstovams, ko bus reikalinga tų žmonių sušelpimui. Po to sekė diskusijos, kaip tą pašalpą suteikti nukentėjusiems.

H. L. Lehman pranešė, kad tuoj po konferencijos komisija vyks į Sovietų Sąjungą, kur ji apdiskusuos su Sovietų vadais apie pagalbą Sovietų žmonėms, nukentėjusiems nuo karo ir nacių. UNRRA taip pat atidaro ofisą Čunkinge. Kinija, kaip visiems gerai žinoma, tur būt daugiausiai nukentėjus nuo japonų barbarų ir jai reikalinga greita pagalba.

UNRRA atstovai važinės ir po tas šalis, kurios nepaliestos karo, su tikslu perstatyti valdžioms ir visuomenei reikalą paremti nuo karo nukentėjusius žmones.

UNRRA turi apie 600 asmenų, kurie pasirengę vykti į Jugoslaviją, Graikiją ir Albaniją ir organizuoti pašalpos teikimą tų kraštų žmonėms.

Apskaičiuojama, kad bus ne mažiau 100,000,000 žmonių, kuriems bus reikalinga pagalba. Numatoma, kad bus reikalinga bent $1,000,000,000 patenkinimui UNRRA pareikalavimų.

Susirinkusius delegatus pasveikino Kanados premjeras Mackenzie King, taipgi Montrealo majoras Reynault.

Konferencijos pirmininku paskirtas kanadietis L. B. Pearson.

UŽ NAUDOJIMĄ JĖGOS TAIKAI PASAULY PALAIKIT

LONDON. — Britų imperijos darbo konferencija pasisakė už naudojimą jėgos taikos išlaikymui.

Vyriausia atsakomybė tenka Amerikai, SSRS ir Britų tautoms, sako pareiškimas.

Fašizmo Aukos Puolė Teismą

ROMA. — Virš 7,000 romiečių, daugiausiai nukentėję nuo fašistų teroro, jų tarpe 320 našlių, motinų ir seserų, kurių artimuosius fašistai nužudė kaip užstatus, užpuolė teismą, kuris turėjo teisti fašistinius kriminalistus, ir norėjo pasigrobti ir nulinčiuoti Pietro Caruso, kuris terorizavo Romos žmones laike nacių okupacijos.

Tuo tarpu jo teisme nebuvo, nes teismas buvo sulaikytas del žmonių demonstracijos. Tokiu būdu jis išliko. Bet minia pasigrobė Donatą Carretą, Regina Coeli kalėjimo direktoriaus pagelbininką, ir prigirdė upėj, o paskui lavoną pakabino prie kalėjimo.

Amerikiečiai ir britai kareiviai minią išskirstė, bet teismas turėjo būti atidėtas.

Liaudies Balsas

VIENINTELIS KANADOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS,
LEIDŽIAMAS SPAUDOS DRAUGIJOS,
IŠEINA SYKĮ Į SAVAITĘ

Prenumeratos Kaina:
Kanadoj ir Didžiojoj Britanijoj metams $3.00; pusei metų $1.50
Visur kitur metams $3.50; pusei metų $1.75.
Atskira kopija 5 centai.

LIAUDIES BALSAS
P. O. Station C., Box 1913, Toronto, Ontario, Canada.
ASMENIŠKAI KREIPKITĖS: 160 CLAREMONT ST., TORONTO.

Printed by Eveready Printers, Ltd., 78 Wellington St., Toronto.

KANADOS KELIAS Į PROGRESĄ

Kanada šiandien stovi ant didelės kryžkelės. Kanados žmonės, pergyvenę baisų ekonominį krizį ir dabar pergyveną baisų karą, galvoja apie būdus, kaip išvengti šitų abiejų baisumų, tiek daug žalos atnešusių. To rezultate šiandien mes matome augimą įvairių partijų. Žmonės mato, kad senos partijos neišves į naują kelią, nežiūrint to, kad jos duoda daug prižadų.

Pažangiosioms Kanados masėms šiandien stovi prieš akis nepaprastai didelė užduotis. Ant jų pečių krinta išvedimas Kanados tokiu keliu, kuris atneštų naudą visiems Kanados žmonėms ir prisidėtų prie palaikymo taikos pasaulyje. Tiktai pažangiosios masės gali surasti tą kelią, kuriuo Kanada turi keliauti.

Bet reikia pasakyti, kad pažangiosios Kanados masės šiandien ne tik negali duoti tą vadovybę, bet dar pačios nežino gerai, kokiu keliu eiti. Ypač CCF (Cooperative Commonwelth Federacija), kuri save persistato socialistine partija, negali ar nenori matyti, kuriuo keliu Kanada suka ir susidėjusių aplinkybių verčiama eiti.

Pavyzdžiui, CCF vadai sako, kad tiktai socializmas gali išrišti visus tuos klausimus, kurie kamuoja žmones. Bet gi ir mažai galvojančiam žmogui matosi, kad Kanada dar toli nuo socialistinio kelio. Kapitalizmas dar gerai laikosi ir ilgai laikysis. Kitaip sakant, reikia surasti tą kelią, kuriuomi Kanada gali eiti dabar.

Kanadai dabar prieš akis stovi du keliai. Vienas kelias, tai pirmynžanga pagalba reformų prie kapitalistinės santvarkos. Kitas kelias — grįžimas į pirmkarinius laikus.

Pirmu keliu Kanada gali nueiti tiktai visoms demokratinėms ir pažangioms jėgoms vieningai veikiant. Tas reiškia ne tik kairiuosius ir CCF, bet ir blaiviai protaujančius liberalus ir net pažangesnius konservativus. Tokios vienybės reikalauja tas faktas, kad atžagareiviai yra stiprūs, aktyvūs ir labai atkaklūs savo siekiuose. Pastaruoju laiku jie nemažai laimėjo.

Darbo-Progresyvių Partija, kiek matyti iš jos vadų kalbų ir jos spaudos, pasirengusi eiti tokiu keliu. Bet ji yra maža, palyginus su kitomis partijomis. Sprendžiamasis balsas tenka CCF ir pažangiems liberalams. Su pastaraisiais, tačiau, yra bėda ta, kad ir vieni ir kiti svajoja apie laimėjimą, kai tikrenybė rodo, kad nei vieni, nei kiti pavieniai netoli nueis.

LENKAI PALIEKA PASKUTINĖ BĖDA

Iš žinių matyti, kad jau daugelis taip vadinamų emigracinių valdžių šiaip taip susintvarkė, susiderino su emigracinių valdžių šiaip taip susitvarkė, susiderino su nieji Jugoslavijos vadai susitarė su vidujiniu jugoslavų judėjimu ir veikia bendrai. Net ir karalius prisitaikė prie jų. Paliko tik patys reakcingieji elementai ir Londonui ar Vašingtonui galva del jų neskauda. Susitvarkė ir graikai. Francūzai, olandai, belgai taip pat, atrodo, didelių sunkumų neturės.

Didele rakštimi Londonui ir Vašingtonui tebėra lenkų valdžia Londone. Pastaroji dar vis spardosi ir nenori susitarti su savo patrijotais, kurie šiandien kovoja už Lenkijos išvadavimą kartu su raudonarmiečiais. Jie dar vis nori pastatyti ant savo.

Jeigu jie ir toliau taip spirsis, tai Londonui ir Vašingtonui bus nemažai sunkumų. Viena, ta valdžia turi po savo komanda kiek armijos ir negalima jos taip lengvai atsikratyti. Ta armija, kaip žinome, kovoja Italijoj ir Francijoj. Kita, jos negalima bus užkarti lenkams ant sprando, kadangi tie turi dar daugiau kariuomenės ir patys laisvina savo kraštą. Ta armija ir visas judėjimas auga ir greitai taps labai galingu.

Atrodo, kad vistiek Londonas ir Vašingtonas turės pasakyti Mikolaičikui ir kitiems, kad jie turi susitarti su anais ir grįžti Lenkijon. Kitos išeities nebus. Anglija ir Amerika negi išvarys tuos, kurie patys savo krauju atpirks Lenkiją.

KARAS VOKIEČIŲ ŽEMĖJ

Naciai guodžiasi, kad dabar jų armijos bus krūvoj ir daug lengviau bus laikytis, bet tur būt tas mažai šilumos duoda ne tik visiems vokiečiams, bet ir jiems patiems.

Kada du kumštininkai pešasi, tai pradžioj, ne tiek svarbu, kuris kuriam daugiau smūgių duoda. Bet kai peštynės eina prie pabaigos, tas, kuris gauna daugiau kirčių, ilgai neišsilaiko. Kiekvienas tėmytojas tuomet jaučia, kad jo valandos neilgos.

Vokiečiai buvo nuėję labai toli visomis kryptimis. Tūkstančius mylių. O dabar mūšiai eina jau ant pačios vokietijos žemės. Gi sąjungininkų jėgos dar tik įsitraukia į rimtą kovą. Pavyzdžiui, vien Amerika turi 11,000,000 po ginklu, o jos nuostoliai skaitomi dar tik šimtais tūkstančių.

Atsargumas, žinoma, gėdos nedaro, bet nėra joks perdėjimas sakyti, kad karas Europoj užsibaigs dar šiais metais. Nėra tokios jėgos, kuri galėtų atlaikyti Sovietų Britų, Amerikos, Kanados ir kitų šalių jėgas, kurios dabar supa Vokietiją.

Naciai gali guostis kuo tik nori, bet jų viešpatavimas visai trumpas. Tą gali matyti kiekvienas, kuris tiktai žino, kas atsitiko nuo karo pradžios.

Šio mėnesio 15 dieną Montreale prasidėjo United Nations Relief and Rehabilitation Administracijos konferencija. Konferencijoj dalyvauja apie 500 atstovų nuo 44 šalių. Čia matote dalį tų šalių vėliavų, kurios puošia konferencijos salę. Mergina laiko išskėtus SSRS vėliavą.

Įvairiais Klausimais

Konservativai Turės Išeiti iš Valdžios

Kiek matyti iš visko, tai konservativų valdžia Ontarijoj negalės ilgai laikytis, jeigu ji nepakeis savo nusistatymo.

Pereitą savaitę, kalbėdamas per radiją, Ontarijos CCF vadas E. B. Jolliffe pareiškė, kad Ontarijos valdžia labai kvailai elgiasi eidama į kovą prieš federalę valdžią ir kitas provincijas.

Jis nurodė, kad dabar nėra laiko peštis, nes reikia pirengti kraštą tiems, kurie tuojau sugrįš laimėję karą. Jeigu Drew valdžia nenori kooperuoti su Ottawa, nurodė jis, tai lai ji rezignuoja. CCF tuomet sudarys valdžią, kuri kooperuos su Ottawa.

Šeimynų rėmimo įstatymas, del kurio taip rėkia premjeras Drew, buvo priimtas Kanados parlamento, sako Jolliffe. Už jį balsavo net ir konservativai. Reiškia, Drew eina ne tik prieš Kanados parlamentą, bet ir prieš savo partiją.

Veik tuo pačiu laiku Darbo-Progresyvių Partijos Ontarijos komitetas išleido pareiškimą, kuriame nurodoma 22 priežastys, kadel Drew valdžia turi pasitraukti.

Iš liberalų irgi girdėtis balsai, kad Drew turi pasitraukti, kadangi jis visai nepildo savo prižadų, o vietoj to stengiasi sukiršinti Ontariją prieš Kvebeką ir kitas provincijas.

Jolliffe kalba rodo, kad CCF pasirengusi perimti valdžią. Klausimas lieka tiktai, ar liberalai stotų jai talkon. Iš liberalų spaudos atrodo, kad didžiuma liberalų nusistatę prieš Drew valdžią. Galimas daiktas, kad ir nenoromis susidarys koalicija ir Drew turės prasišalinti iš valdžios. Kitos išeities nėra.

Kvebeko Konferencija

Antroji Kvebeko konferencija, trumpai kalbant, pastatė kartuves del pakorimo japoniškų agresorių, kaip kad pirmoji Kvebeko konferencija pabudavojo kartuves del vokiečių hitlerizmo.

Jeigu japonai būtų išmintingi, jie nelauktų ilgai, o tuojaus pasiduotų. Tokiu būdu jie bent kiek palengvintų ir sau. Jungtinės Tautos atkreiptų į tai bent kiek atydos.

Jeigu jie kariaus iki galo, tuomet pabauda bus daug didesnė.

Po Kvebeko konferencijos veikiausiai įvyks Ruzvelto, Čiorčilio ir Stalino konferencija kur nors pasaulyje, kaip kad buvo anuo metu.

Tokia konferencija atrodo reikalinga apkalbėjimui laimėjimų ir taikos klausimų. Po Teherano konferencijos buvo daug atsiekta ir laimėta svarbios pergalės. Iki antroji tokia konferencija įvyks, veikiausiai hitlerizmas bus jau sutrėkštas.

Bus įdomu tiems trims didiems vyrams vėl susitikti ir peržvelgti savo planų pasekmes. Jiems bus malonu matyti, kaip puikus jų susitarimas atnešė laisvę daugeliui kraštų.

Kada jie dirbo planus Teherane, matyti pas jues buvo nemažai pasitikėjimo vienas kitu. Bet jie tuomet neturėjo tiek daug praktikinio patyrimo. Kada dabar susitiks, jie turės gyvų pavyzdžių.

Mes galime laukti tokios konferencijos neužilgo ir tikėtis iš jos dar daugiau gera visam pasauliui.

Vokietija Bus Okupuota

Iš pasirodančių spėliojimų spaudoje ir per radiją gilima numatyti, kad Teherane buvo susitarta, ką daryti su Vokietija, kada Hitleris bus nugalėtas. Planas maždaug toks:

Vokietija bus okupuota sąjungininkų armijų, kurios stovės paskyrium, tai yra, vienoj dalyj Vokietijos bus amerikiečiai, kitoj britai, o trečioj Sovietų kariuomenė.

Okupacines jėgas tvarkys ir visus reikalingus patvarkymus leis sąjungininkų komisija, kuri bus Berlyne.

Visi nacių kriminalistai bus išrinkti ir atatinkamai nubausti. Fašizmas bus uždraustas. Demokratinės minties vokiečiams bus padedama.

Kada Vokietijos žmonės susitvarkys, tuomet okupacinės jėgos apleis. Keletą metų gali užtrukti iki jos pasitrauks.

Vokietijai bus reikalinga atsilyginti tiems kraštams, kuriuos naciai užpuolė ir nuteriojo.

Trumpai kalbant, niekas nemano Vokietijos paversti kitų kraštų kolonija. Bet ji bus po priežiūra, kad hitlerizmas būtų visai išnaikintas, kad uždėta bausmė būtų įgyvendinta.

Kas liečia rubežius, tai jie bus sprendžiami taikos konferencijoj ir dabar tokie klausimai negalėtų būti tinkamai išrišti.

Tie, kurie galvas suka, ką reiks daryti su Vokietija, kamuojasi visai bereikalingai. Jungtinių Tautų vadai žino ką reiks daryti ir taip padarys. Taipgi veltui yra kalbama, kad vokiečiai paleis vienus ar kitus, kad pirma užimtų. Nesudaro svarbos, kuri armija kurią vietą pirma pasieks.

Rumunija Jau Žino

Rumunijos fašistiniai valdonai turėjo didelius apetitus. Jie tikėjosi pasigrobti didelius plotus Sovietų žemės. Bet išėjo visai kitaip. Rumunija turės už talką Hitleriui nemažai nukentėti.

Jos laimė, kad atsirado drąsių žmonių, kurie fašistus pravarė ir stojo talkon sąjungininkams. Už tai baustmė buvo žymiai sumažinta ir bus atkovota jai Transylvanija iš Hungarijos.

Bet kitos Hitlerio talkininkės neišsisuks taip lengvai. Jos nenori atsisukti prieš hitlerininkus, kaip kad Rumunija padarė.

Pavyzdžiui, bulgarai leido vokiečiams paskandinti savo laivus jų prieplaukose. Suomiai leidžia naciams išsikraustyti ir išnešti savo kailį. Apie pagalbą sąjungininkams jie nemano.

Politikas

ŠYPSENOS

Gudri Žuvis

Keleivis: — Vakar viena moteris nukrito nuo dėnio į jūrą, bet kaž kodel rykliai jos nelietė.

II Keleivis: — Tai buvo mano žmona. Matomai ta žuvis yra gudri ir žinojo, su kuo būtų turėjusi reikalą.

Geriau Neklausk

— Aš noriu tamstos patarimo, — tarė jaunas vyras, kreipdamasis prie savo dėdės.

— Prašau.

— Kaip būtų geriausia kreiptis prie tamstos del paskolos?

— Jeigu tu esi jautrus, tai geriau kreipkis raštu. Gavęs atsakymą jo neskaityk, o ant vietos sudraskyk.

Taip, Jeigu. . .

Jaunavedė: — Klausyk, Jonai. Tu sakei, kad visada galima gauti pinigų iš banko, jeigu tiktai yra reikalas.

Jonas: — Taip. Bet pirma reikia įdėti. Iš kur gi bankas imtų pinigus.

Geriau Tęsk Pasaką

Vyras (parėjęs vėlai): — — Spėk, kur aš buvau taip ilgai.

Žmona: — Aš galiu spėti, bet tęsk savo pasakojimą toliau.

Pasirengusi Pasitikti Kovotojus

Jau artinasi diena, kada užduotis bus atlikta ir mūsų vyrai sugrįš namo. Gali užtrukti mėnesius iki priešas pasiduos, bet mes jau pergyvenom "pradžią galo" ir artinamės prie aktualaus karo galo.

Kanada pasiuntė į kovos lauką ištisą armiją ir nėra nei vieno miestelio ar kaimo visoj Kanadoj, kuris būtų be atstovybės toj didžiojoj brolijoj, kurią mes vadiname Kanados Ginkluotomis Jėgomis. Jie gina tas laisves, už kurias Kanada stovi, ir Kanada, atsidėkodama jiems už tai, rūpinasi jų ateitimi.

Rūpinimasis ginkluotų jėgų vyrų ir moterų ateitimi prasidėjo beveik tą pačią dieną, kada Kanada įstojo į karą. Jau gruodžio mėnesį 1939 metais buvo paskirtas komitetas iš ministerių apsvarstymui demobilizacijos ir įsikūrimo problemų. Darbas buvo tęsiamas ir prisirengimas tapo realybe.

Visų pirmiausia, buvo padarytos provizijos del mūsų kareivių žmonų ir vaikų. Buvo priimtas Pensijų Aktas pat pradžioj karo. Paskui jis buvo pagerintas.

Buvo padaryta provizija del pensijų veteranams ir veteranų našlėms. Parlamentas priėmė aktą apie paramą šeimynoms, kuri bus duodama vaikams. Visi veteranai turi teisę gauti medikalę priežiūrą per visą gyvenimą. Bet svarbiausiu dalyku yra ne medikalė priežiūra, o parama, kuri bus duodama vyrams ir moterims su tikslu padėti jiems įsikurti, kada jie pasiliuosuos iš tarnybos.

Kuomet vyras ar moteris būna garbingai atleidžiamas, po kokių šešių mėnesių tarnybos, jis ar ji gauna rehabilitacijos arba poilsio pensiją, lygią vieno mėnesio algai ir mokesčiui del šeimynos narių, kartu su $100 del drabužių. Taipgi gauna veltui transportaciją iš tarnybos vietos iki namų.

Kad padėti veteranams ir jų šeimynoms laike perėjimo prie civilio gyvenimo, kada jiems reiks prisitaikyti prie civilio gyvenimo, bus duodama išsilaikymo pensija. Ši pensija parengta tam, kad veteranai galėtų gauti pagalbą, jeigu neatsirastų darbo, ir bus mokama iki vienų metų laiko. Per pirmus metus po paleidimo iš tarnybos, gali būti mokama pensija atsitikime laikino nesugalėjimo bile kokiame atsitikime. Šios pensijos norma yra $50.00 į mėnesį pavieniui ir $70.00 į mėnesį vedusiam, su priedais vaikams.

Panaši pensija bus duodama tiems veteranams, kurie imsis ūkininkystės ar žuvininkystės sulig Veteranų Land Akto, arba kurie bus užsidėję mažą biznį. Šios pensijos tikslas padėti jiems tinkamai įsikurti savo srityje.

Tie veteranai, kurie norės tęsti studijas, bus suteikiamas veltui mokslas vakacinėse ar lavinimosi mokyklose. Jie gali lankyti universitetus su tikslu baigti mokslą. Vakacinis ar techniškas lavinimasis gali būti tęsiamas šitisus metus laiko. Universitetą bus galima lankyti taip ilgai, kaip ilgai bus tarnavęs ginkluotose jėgose. Visi mokslo mokesčiai apmo-

(Nukelta ant 6-to pusl.)

Pastabos

S[illegible]u prezidentas [illegible] pasakė, kad svar[illegible]tas, kas pirmą šūvį iš[illegible]s, o tas, kas paskutinį. Vokiečiai pradžioj daug šalių užkariavo ir daug talkininkų prisirinko.

Bet dabar tie užkariavimai yra atmintis. Visi talkininkai tampa jų priešų talkininkais.

Karas eina jau ant pačios Vokietijos žemės.

Lietuviai sako: "Nesakyk ap nepersokęs per griovį."

—o—

Bus įdomus dalykas susitikti su vokiečiais po tokio ilgo karo ir tokio ilgo Hitlerio viešpatavimo.

Kariški reporteriai, kurie eina su armijomis, su dideliu godumu laukia tos valandos, kada bus galima susitikti su platesnėmis masėmis vokiečių.

Pirmieji susitikimai pasienyje kol kas mažai ką pasako.

—o—

Man atrodo, kad visi vokiečiai jausis nekaip. Net ir tie, kurie nekentė ir nekenčia nacių.

Vokietijos pralaimėjimas palies visus, ypač ekonominiai.

Nemaža dalis iš tų, kurie nekentė nacių, vistiek norėjo, kad Vokietija laimėtų.

Džiaugsis tik tie, kurie kovojo prieš nacius ir buvo persekiojami.

Sąjungininkų pergalė atneš jiems laisvę.

—o—

Smagios naujienos ateina iš Balkanų.

Rumunija padarė didelį pasisukimą. Tenai demokratija tikrai paėmė viršų ir galima tikėtis didelio progreso.

Bulgarijoj taip pat padėtis labai keičiasi.

Kaip Rumunijoj, taip ir Bulgarijoj karaliai bus arba visai paleisti arba jų galia labai apkarpyta.

—o—

Sakoma, kad jugoslavai kviečia bulgarus ir makedonus dėtis prie jugoslavų ir sudaryti federatyvę valstybę.

Po šio karo gali visi pietų slavai susijungti į vieną valstybę.

Prašalinimas reakcionierių atidarys duris į naują brolišką sugyvenimą Balkanuose.

—o—

Mūsų smetonaciai ir jų talkininkai iš Naujienų ir Keleivio pastogės šiuo tarpu, atrodo, įsijungė į kampaniją prieš Ruzveltą.

Jie iš visų galų puola CIO Politinio Veikimo Komitetą, kurio priešakyje stovi Sidney Hillman.

Mat tas komitetas skaitomas svarbiu organu kovoje už prezidento Ruzvelto išrinkimą.

—o—

Smetonaciai, atrodo, mano, kad jeigu laimėtų republikonai su Dewey priešakyje, tai jiems būtų geriau.

Daugelis republikonų šulų, kaip žinia, yra dideli Sovietų priešai. O jiems tokie žmonės labai patinka.

—o—

Kada Lietuvoj įsikūrė sovietinė valdžia, smetonaciai skelbė, kad Lietuvos žmonės laukia karo su dideliu nekantrumu.

Girdi, jie žinoję, kad karas sutrupins SSRS.

Dabar jie nori padėti įsigalėti tiems, kurie jau dabar nori padėti pamatus kitam karui.

Kad milijonai žmonių žūsta, kai karas kyla, jiems visai nesvarbu.

J. Y.

Ką Kiti Rašo ar Sako

Londonas Gaus Šviesos!

Pradedant su rugsėjo 17 diena, Londono miestas naktimis pradės gauti šviesos. Tai džiuginąs reiškinys ne tik Londonui, bet visam laisvę ir taiką mylinčiam pasauliui.

Tuomet, kai Londonas gatvės bus pradedamos apšviesti, bombų sudaužyto Berlyno gatvės tebetūnos tamsoje.

Kuomet Londono žmonės pradeda atsikvošėti, tai Berlyne gyveną vokiečiai atsistos dar baisesnėn desperacijon, didesnin pavojun, negu buvo iki šiol!

Ir tas faktas parodo, kur link krypsta karo eiga.

Londonas — vienas didžiųjų miestų, taip skaudžiai nukentėjęs nuo priešo bombų, leidžiamų iš oro.

Per penkerius metus Londonas gyveno naktimis be šviesos. Jeigu miestą kai kada nušviesdavo, tai nušviesdavo tiktai gaisrai, padegti hitlerinių bombų.

1940-1941 metais Londonas perėjo per baisią hitlerinių bombų šerengą.

Vėliau per tūlą laiką jis buvo bepradedąs atsikvėpti, kuomet talkininkų oro pajėgos pralenkė vokiečių oro pajėgas, kuomet talkininkai smarkiai apnaikino vokiečių fabrikus, gaminančius bombnešius.

Bet 1944 metais, tuojau po D-Dienos (iškėlimo ginkluotų pajėgų Normandijon), vokiečiai pradėjo savo "naujųjų ginklų", savo robotais, savo V-1 pabūklais naikinti Londoną.

Iš karto tūli žmonės manė, kad šis naujas ginklas, vokiečių išrastas civiliniams gyventojams teroriz u o t i, daug žalos anglams nepadarys. Bet jis padarė!

Poros mėnesių bėgyj vokiečiams pavyko užmušti apie 5,000 civilinių Londono gyventojų, kelias dešimtis tūkstančių jų sužeisti ir sunaikinti virš milijono pastatų, — daugiausiai gyvenamųjų namų.

Tai buvo baisus Londono žmonėms laikotarpis, bet jie kantriai ir didvyriškai išgyveno jį, kasdien ir kas naktį rizikuodami savo gyvybėmis.

Kai talkininkų armijos įėjo į šiaurvakarinę Franciją ir Belgiją, robotų leidimas į Angliją žymiai suretėjo, nes talkininkų armijos ištaškė jų lizdus Francijoje.

Menama, kad neužilgo nei vienas vokiečių robotas negalės pasiekti Anglijos.

Tai didelės reikšmės dalykas.

Mes, kurie gyvenam Jungtinėse Valstijose, kuriems niekad šio karo metu didelis pavojus iš oro negręsė, negalime suprasti, k o k į džiaugsmą londoniškiams suteikia jų vyriausybės pranešimas, jog su rugs. 17 diena jie matysią savo gatvėse šviesas — šviesas, ne nuo pleškančių namų liepsnų, bet savo šviesas, lempines, elektrikines!

Kaip sakėme, tuo įvykiu džiaugsis ne tik londoniškiai, bet ir maskviečiai ir paryžiečiai, ir niūjorkiečiai, ir visų kitų kraštų ir miestų žmonės, nusiteikę prieš fašizmą! — **Laisvė.**

Italija Po Metų Laiko

Suėjo metai laiko, kaip paliaubų sutartim Italija ištraukta iš ašies orbito. Daug ko atsiekta per metus laiko. Didesnė pusė Italijos žemės jau išlaisvinta. Aliantų armija beveik pasiekė Po upės slėnį. Į šiaurę nuo Po vis labiau stiprėjo partizanų sąjudis.

Apie Badoglio valdžią liko tik sūrus atminimas. Monarchija virto nieko nereikiančia iškaba. Berods, to negalima pasakyti apie Vatikaną, bet ir Vatikane šis tas pakitėjo.

Naujoji Italijos valdžia, kurią sudaro demokratinių partijų koalicija, pusėtinai sustiprėjo.

Bet Italijos scenoj ne viskas tvarkoj. Yra daug trukumų ir tai stambių trukumų.

Ligi šiol, dar nepaskelbta paliaubų sutarties dėsniai. Kokios sąlygos pastatyta Italijai? Kodėl tas sekretas? Jis nereikalingas ir žalingas.

Militarinė Aliantų valdžia nenori ar nepajėgia išvaikyti fašistinį brudą. Daug jo dar ten yra. Italijos ekonominiame gyvenime dar labai daug chaoso. Situacija su maistu yra bloga, ypač Romoje. Tai žeidžia Aliantų autoritetą.

Demokratinis I t a l i j o frontas reikalingas daug veiklesnės paspirties iš Aliantų pusės.

Patariamoji Taryba Europos Reikalams, kuri sudaryta po Maskvos konferencijos, privalo imtis darbo ir pataisyti tas, kas butinai reikalinga pataisyti. Ypač svarbu sustiprinti Italiją ekonominiai, kad jos gyventojai galėtų žmoniškai pragyventi. — Vilnis.

Rumunija Patenkinta Paliaubų Sąlygomis

LONDON. — Rumunija pasirašė paliaubas su Sovietų Sąjunga, Britanija, Jungtinėmis Valstijomis ir kitais sąjungininkais ant sekančių sąlygų:

Rumunija pasižada pastatyti prieš vokiečius ir vengrus 12 divizijų ir kovoti kartu su sąjungininkais iki galutinos pergalės.

Ji taipgi pasižada: sumokėti Sovietų Sąjungai $300,000,000 už padarytus nuostolius, sugrąžinti sąjungininkams nusavintas nuosavybes Rumunijoj, sugrąžinti Sovietų Sąjungai iš tenai išvežtus fabrikų įrankius ir kitokius turtus.

Rumunija atsižada nuo Besarabijos ir šiaurinės Bukovinos, kurios pirm karo sugrįžo prie SSRS. Sovietų Sąjunga padės Rumunijai atsiimti iš Hungarijos Transylvaniją, kurią Hungarijai atidavė Hitleris su Musoliniu.

Rumunija taipgi sutinka perleisti per savo teritoriją sąjungininkų jėgas kovoje prieš vokiečius ir padėti joms sulig savo išgalės.

Civilė administracija bus pačių rumunų rankose, išskyrus tas vietas, kur militariniai veiksmai neleis palaikyti civilnę administraciją.

Rumunija taipgi pasižadėjo panaikinti fašistines partijas ir organizacijas, antisemitinius ir kitokius reakcinius įstatymus, paliuosuoti internuotus antifašistus ir sąjungininkų šalininkus, tuo pačiu kartu internuojant vokiečius ir kitus fašistus.

Rumunijos delegacijos galva Lucretin Patraskanu pareiškė, kad Rumunija negali skųstis paliaubų sąlygomis. Jos pirmesnieji valdonai užtraukė ant jos sąjungininkų nuomonę ir ji negalėjo nei tikėtis lengvesnių sąlygų.

Likusieji čeverykai yra liūdininkai vokiečių nužudytų žmonių koncentracijos kempėj netoli Lublino. Čia matosi kaina suverstų čevery-kų. Jų savininkai buvo nužudyti ir sudeginti, o pelenai išgabenti į Vokietiją žemei tręšti. Tai tik dalis tų čeverykų.

Tik Vieno Mėnesio Paslangų Pasekmės

Rašo B. Pušinis
Vilniaus Savivaldybės Pildančiojo Komiteto Pirmininkas
Specialiai Liaudies Balsui

VILNIUS (Per Bevieli). — Kaip tik Lietuvos sostinė Vilnius buvo išlaisvintas, čia buvo sudarytas Pildamysis Komitetas. Grupė lietuvių partizanų, vadovaujama Motiejaus Šumausko, Lietuvos SSR Liaudies Komisarų Tarybos vicepirmininko ir vieno iš partizanų judėjimo vadų, sudarė Komiteto branduolį, kuris tuojaus griebėsi už priešakyje stovinčių problemų.

Visų pirmiausia, liepos 14 buvo suorganizuotas socialinių reikalų skyrius, kuriam buvo pavesta rūpintis įmonėmis, institucijomis, nuosavybėmis, žeme ir įrankiais, kurie pirmiau priklausė socialinių reikalų sistemai. Šis skyrius pasičėmė administraciją trijų namų del senelių su 631 invalidu ir tvartu, 56 valgyklas ir 19 namų ir žemės sklypų.

Paskui buvo sudaryta specialūs komitetai aštuoniose miesto distriktuose del surašinėjimo žmonių, kuriems reikalinga parama. Buvo užregistruota 3,584 asmenys. Aštuonios valgyklos rūpinasi jais.

Dabar vengiamasi atsteigti gamintojų kooperatyvus, uždaryti jaike okupacijos, kurie samdydavo 678 darbininkus.

Savivaldybinės ekonomijos skyrius prižiūri miesto atgaivinimą. Vandentiekio stotis Nr. 1 jau sutaisyta ir dabar suteikia miestui nuo 400 iki 600 kūbinių metrų vandens į dieną. Normaliai, pirmkariniais laikais, Vilnius sunaudodavo iki 900 kūbinių metrų į dieną. Tekantis vanduo dabar prieinamas visuose namuose ant Gedimino gatvės, Katedros aikštėj, Sniadetskos ir Tatarskos gatvių. Kuomet taisymas dviejų pompų ir dizelinio inžino šitoj stotyj bus užbaigtas, miestas gaus 2,000 kūbinių metrų vandens į dieną.

Dabar pirmenybė duota visoms ligoninėms, pirtims, valgykloms ir svarbiausioms institucijoms, kas liečia vandenį.

Sugadintuos namuos vandentekiai turi būti apžiūrėti ir sutaisyti pirma, negu bus galima aprūpinti vandeniu visą miestą.

Viešųjų pirčių ir skalbyklų trustas atidarė vieną pirtį ir vieną skalbyklą, kurios nakanda ir ji negalėjo nei tikėtis lengvesnių sąlygų.

Dabar vengiamasi atsteigti gamintojų kooperatyvus, uždaryti jaike okupacijos, kurie samdydavo 678 darbininkus.

Savivaldybinės ekonomijos skyrius prižiūri miesto atgaivinimą. Vandentiekio stotis Nr. 1 jau sutaisyta ir dabar suteikia miestui nuo 400 iki 600 kūbinių metrų vandens į dieną. Normaliai, pirmkariniais laikais, Vilnius sunaudodavo iki 900 kūbinių metrų į dieną. Tekantis vanduo dabar prieinamas visuose namuose ant Gedimino gatvės, Katedros aikštėj, Sniadetskos ir Tatarskos gatvių. Kuomet taisymas dviejų pompų ir dizelinio inžino šitoj stotyj bus užbaigtas, miestas gaus 2,000 kūbinių metrų vandens į dieną.

Dabar pirmenybė duota visoms ligoninėms, pirtims, valgykloms ir svarbiausioms institucijoms, kas liečia vandenį.

Sugadintuos namuos vandentekiai turi būti apžiūrėti ir sutaisyti pirma, negu bus galima aprūpinti vandeniu visą miestą.

Viešųjų pirčių ir skalbyklų trustas atidarė vieną pirtį ir vieną skalbyklą, kurios rūpinasi armijos vienutėmis. Kai tik vandens bus užtektinai, bus atidaryta dar dvi pirtys ir trys skalbyklos.

Mieste jau veikia 14 plaukų kirpyklų.

Namų klausimas yra rimčiausia problema, kuri stovi savivaldybės ekonomijos skyriaus priešaky. Nežiūrint to, kad Raudonosios Armijos kirčiai vokiečiams buvo netikėti, vistiek jie turėjo užtektinai laiko sugadinti ar sunaikinti 440 plytinių namų ir 73 medinius, priklausančius valstybei. Bendrai, 40 nuošimčių miesto namų, su 560,000 ketvirtainių metrų grindų, buvo sunaikinta.

Daug privatiškų namų taipgi buvo sunaikinta. Buvo sunaikinta 20 pradinių mokyklų su 46 skyriais, 4 aukštosios mokyklos su 13 klasių, dvi lovinės su 60 kambarių. Trys Vilniaus universiteto pastatai buvo sudeginti, miškininkystės kolegija dalinai sugriauta ir t. t.

Atstatymo darbas prasidėjo momentaliai, kaip tik Raudonoji Armija išlaisvino Vilnių. Tuojaus Vilniaus namų administracija perėmė visus sugadintus pastatus, išsidirbo planus del būsimos konstrukcijos ir taisymo sugadintų. Visi nebepataisomi namai buvo visai sugriauti pirm negu buvo pradėta taisyti pataisomus. Jau pradėtas taisyti Viktorijos viešbutis. Jau sutaisyta 20 apartmentinių namų ir manoma, kad iki spalio 1 bus sutaisyta 46 kiti namai. 180,000 ketvirtainių metrų vietos bus prieinama iki užeis žiema.

Šį darbą prižiūri savivaldybinės konstrukcijos trustas, kuris turi 500 darbininkų savo žinioje. Šaligatviai jau sutaisyti ir tvarka miesto parkuose taipgi atsteigiama. Jie labai nukentėjo nuo artilerijos bombardavimo.

Visi savivaldybės ekonomijos departamento skyriai jau veikia. Skyrius, kuriam pavesta rūpintis laidojimo vietomis, jau išvalė iš Vilniaus vokiečių lavonus ir dabar tvarko kapines ir kapus didvyrių, kurie krito kovoje prieš hitlerininkus.

Jau nuvalyti nuo kelių vokiški ženklai. Pastatytas del pėsčių tiltas vietoj Žaliojo tilto, kurį sugriovė vokiečiai. Vokiečiai sunaikino veik visus pajėgos stoties įrankius. Griūvėsiai išvalomi ir elektros sistema taisoma. Didžiosios dirbtuvės įsirengė savo jėgos stotis, kurios suteikia elektrą ne tik joms pačioms, bet ir ligoninėms ir armijai.

Prekybos skyrius rūpinasi maisto paskirstymo problema ir jau surašė visus darbininkus ir jų departamentus. Darbo žmonės gauna po 500 gramų duonos. Valgyklose yra aprūpinama iki 12,000 žmonių. Visi žmonės ligoninėse, vaikų namuose, darželiuose ir senelių namuose — viso 1,500 asmenų — gauna mėsos, taukų, javinio maisto ir t.t. pagal išteklių. Penkiolika "Rūtos" maisto krautuvių jau atidaryta. Viso 120 iš 325 privatinių krautuvių jau veikia.

Kūro skyrius, kuris perėmė administraciją buvusios savivaldybinės kūro bazės ir visų malkų šaltinių, likusių be savininkų, rūpinasi kūro problemomis. Jis perėmė durpių laukus netoli Matučių stoties, apie 70 kilometrų nuo Vilniaus, ir tikisi to pagalba išrišti kūro problemą.

Okupacijos ženklai pamažu nyksta. Tiesa, išgriautos pastatų sienos tebėra kaip vokiečių barbarizmo liūdininkai, vėjas dar tebenešioja pelenus daugelyje vietų, bet sovietiniai darbininkai jau prašalina nemažai ženklų ir atstatė tam tikrą skaičių namų.

Jau netoli tas laikas, kada Sovietų Lietuvos sostinė bus atsteigta ir bus dar gražesnė, negu kad buvo pirmiau.

Meksikoj Susitvėrė Socialistinė Lyga

MEXICO CITY. — Vincentui Lombardo Toledano pirmininkaujant, aną savaitę čia buvo įsteigta Meksikos Socialistų Lyga.

Konferencija įvyko gražiuose valdiškuose Meno paloiuose, dalyvaujant įvairių organizacijų atstovams, jų tarpe ir komunistų.

Lyga nebus partijinė, bet politinė organizacija, kurioje galės prigulėti visi Meksikos pažangiečiai.

Lygos programon įeina:

1. Visų žmonių solidarumas.
2. Gynimas demokratijos ir kova prieš fašizmą.
3. Kova prieš agresiją ir Meksikos dalyvavimas taikos palaikyme.
4. Padėti kolonijoms kovoje už nepriklausomybę.
5. Amerikos žemyno kooperacija ir kaimyninis sugyvenimas.
6. Nuoširdi draugystė su Sovietų Sąjunga.

Susirinkę 114 delegatų vienbalsiai pareiškė, kad Meksikos revoliucijos siekiais yra politinė nepriklausomybė, ekonominis kilimas, politinė demokratija ir kultūrinis pakilimas.

Nacionalis Komitetas, kuris vadovaus šiai lygai, susidaro iš 25 narių, kurių tarpe yra Toledano, Lotynų Amerikos Darbininkų Konfederacijos prezidentas, Encina, Meksikos komunistų vadas, Bassols, buvęs Meksikos ambasadorius Francijai, ir kiti.

Vokiečiai Išleido Savo Pareiškimą

TORONTO, Ont. — Kai tik sąjungininkų armijos užkėlė koją ant Vokietijos teritorijos, Kanados Vokiečių Federacija, antihitlerinė organizacija, išleido pareiškimą, kuriame išdėsto demokratinių vokiečių atsinešimą.

Pareiškime Federacija sako, kad sąjungininkų armijos eina į Vokietiją su tikslu sunaikinti žmogžudišką vokiečių fašizmą, ko siekia ir demokratiniai nusistatę vokiečiai, kaip viduj Vokietijos, taip ir užsieniuose.

Ji ragina sąjungininkus vesti kovą iki nacizmas bus sunaikintas fiziniai ir socialiai. Ji šaukia, kad nebūtų paleistas nei vienas kriminalistas, jeigu norima palaikyti taiką pasaulyje.

Franciją išlaisvino sąjungininkų jėgos, bet labai daug padėjo Francijos partizanai. Partizanų tarpe lygiomis kovojo ir moterys. Šiame paveiksle matote grupę moterų partizanių, kurios kovojo kartu su vyrais ir padėjo išlaisvinti savo tėvynę.

Saugokit Sveikatą

Rašo Dr. J. J. Kaškiaučius

Kraujo Mostis Žaizdoms Gydyti

Dabar daugelis aukoja savo kraują. Iš to suaukoto kraujo gaminama **kraujo plazma**, labai paranki ir naudinga ligoninėse ir karo lauke.

Pirmiau kraujo tirštumas — kraujo narvelius išmesdavo, kaipo bevertę išdavą. Tačiau patyrimai greit pamokė, kad tai visai be reikalo. Sutirštintos kraujo celės, t. y. sukrašėjęs kraujas pradėta vartoti kaipo puikus vaistas **mažakraujingumui** gydyti.

Neužilgo pasirodė, kad sukrašėjęs kraujas, atatinkamai sutaisytas mostics pavidale, padeda žaizdoms ir opoms gydyti, atsivėrusioms narių žaizdoms, seniems apkrėstiems apdegimam arba taip kokiems sužalojimams, kurie nenori kitaip gyti.

Jau ir seniau buvo bandyta dėti šviežiai sukrašėjusį žmogaus kraują prie kokių įkyrių opų, prie nugulėtų opų, tik bėda — toks kraujas nenorėjo lipti prie opos. Tuomet griebtasi priemonių, kad pagaminus iš to pritinkamą mostį, sutirštinto, sukrašėjusio kraujo mostį, primaišius kokio limpalo ir antiseptiko, apsaugai nuo gedimo!

Taip pagaminta kraujo mostis pradėta visų pirma bandyti ant **labai atsparių, negyjančių opų.** Ir pasirodė, kad opos gražiai ir sparčiai gyja, — tokios įkifios senos, pūliuojančios, apkrėstos opos, apaugę "laukine mėsa," kur gyti neduoda menka kraujo apytaka, kur gero, gryno arterinio kraujo permaža, o nebetikusio, sunaudoto, juodo venų kraujo perdaug prisislūgę.

Kai tokios kraujo mosties uždedi ant paviršutinės sausos žaizdos, tai ji padaro žaizdai nepermerkiamą apvalką, kurs gerai prilimpa prie žaizdos ir ją apsaugo nuo kokių suerzinimų, padeda gražiai iš apačios gyti. Uždėk tokios mosties, storai ir gausiai, ant kokios gilios putekšliuojančios žaizdos, tai pasirodys, kad žaizdos audiniai sugeria į save žymių mosties dalį ir sunaudoja sau, kaipo gerą statomąją medžiagą.

Ta kraujinė mostis douda žaizdai **mitybinių dėsnių — proteinų,** vitaminų ir kitokių medžiagų, kurių žaizdai permažai prieina su cirkuliuojamuoju krauju. Žaizdos audiniai sutraukia į save dalį raudonųjų kraujo narvelių iš mosties, ir taip žaizda greičiau prisipildo gyjimo audiniais (granuliacijomis) iki pat viršaus, o jau tada, po prilipusiu kraujo mosties šašu, žaizdą ima dengti dengiamieji audiniai — oda ar plėvės.

Tas kraujo mosties šašas ant žaizdos apsaugo ją nuo netikusių išorinių įtakų, suteikia jai iš savęs maisto, taipgi ir paramos minkštiem liaunučiam audiniam tvirčiau laikytis.

Kai jau žaizda visa prisipildė granuliacijomis ir pasidengė oda arba plėve, tai viršuj esąs kraujo mosties šašas pats savaime nukren-

Kas Nauja Pas Mus Ir Visam Pasaulyj

Drew Pavojingas, Sako T. C. Douglas

REGINA. — T. C. Douglas, Saskačevano CCF vadas ir dabartinis šios provincijos premjeras, pareiškė, kad Ontarijos premjero Drew atsisėšimas linkui reformų, kurias padarė federalė valdžia, yra pavojingas politinis manevras.

Jis nurodė, kad Ontarija finansiniai stovi geriau negu kitos provincijos už tai, kad daug biznio centrų Ontarijoj ir jie susižeriā nemažai finansų iš kitų provincijų.

Ontarijos valdžios provincializmas reiškia atsisakymą imti atsakomybę, kokia pripuola Ontarijai, nurodė jis.

Grumoja Pabėgimu, Kad Nereikėtų Pakelti Algas

SASKATOON. — Daug Saskačevanos provincijos samdytojų grumoja bėgimu iš šios provincijos į kitas provincijas, jeigu jie bus verčiami pakelti darbininkams algas po 10 centų.

Tas grumojimas taikomas ne tik darbininkams, bet ir CCF valdžiai, kadangi CCF paskyrė naują Minimum Wage Tarybą.

Saskačevanoj biznis labai išmėtytas, o darbininkai mažai organizuoti. Išnaudojimas darbininkų daug didesnis, negu kurioj kitoj provincijoj. Vietomis mokama mažiau, negu 35 centai į valandą.

Komunistai Įeina Ir į Graikų Valdžią

CAIRO. — Į graikų valdžią ištrėmime įstojo penki Graikų Tautinio Pasiliuosavimo Fronto vadai, iš kurių keturi komunistai.

Manoma, kad papildyta graikų valdžia išvalys iš savo armijos fašistus ir paskelbs amnestiją visiems antifašistams.

Socialdemokratų ir Komunistų Vadai Užmušti Kempėj

LONDON. — Dr. Rudolf Breitscheid, Socialdemokratų Partijos vadas, ir Ernst Thaelmann, Komunistų Partijos vadas, buvę užmušti Buchenwalde koncentracijos kempėj laike sąjungininkų atakų iš oro, kaip praneša vokiečių radijas.

Kempė randasi netoli Weimar, kuris yra apie 50 mylių nuo Leipcigo.

Ambasada Sako Jezuitai Varo Nacių Propagandą

OTTAWA. — Sovietų ambasados pirmas sekretorius S. Kudrevcev išleido pareiškimą, kad Kanados jezuitų spauda varo antisovietinę propagandą.

Jezuitų spaudoj plačiai aprašoma, būk Čilijos komunistų atstovas Laferte pasakęs Meksikos komunistų kongrese, jog Sovietų Sąjunga užsimojus sovietinti visą Amerikos kontinentą.

Kudrevcev nurodo, kad tai grynas išmislas, pagamintas antisovietinių ratelių, ir naudojamas kaip "slaptas" jezuitų ginklas kovoje prieš Sovietų ir kitų šalių kooperaciją.

Kad Meluoti, Tai Gerai Pameluoti

BERN. — Nacių propagandos ministeris dar kartą įrodė, kad mažai meluoti visai neapsimoka.

Jis vienam laikraštyje paskelbė, kad Sovietai neteko viso 31,000,000 vyrų, jų tarpe 12,000,000 užmuštais.

Sovietai taipgi netekę 90,168 tankų, 88,442 kanuolių, 54,938 orlaivių ir daugybės kitokių ginklų.

Kadangi raudonarmiečiai nacius sumušė, tai išeinā, kad naciai neteko dar daugiau.

Lenkai Pradeda Vykdyti Reformas

LIUBLINAS. — Lenkijos Tautinė Taryba, kuri skaitosi laikina valdžia, pradėjo vykdyti reformas išlaisvintoje Lenkijos dalyje.

Bežemiams ir mažažemiams bus duota žemės, kurią iki šiol valdė vokiečiai ir dvarininkai. Dvarininkams bus palikta po 125 akrus. Iš išdavikų bus atimta visa. Pirmoj vietoj žemės gaus Lenkijos armijos kareiviai ir partizanai.

Žemės ūkio vedėju yra Andrzej Vitos, buvusio Lenkijos premjero brolis. Žemės reforma bus įvykdyta dar šiais metais.

Karalius Ragina Remti Maršalą Tito

LONDON. — Jugoslavijos karalius Petras atsišaukė per radiją į savo tautiečius serbus, kroatus ir slavėnus, kviesdamas juos dėtis prie maršalo Tito jėgų ir kovoti prieš okupantus vokiečius.

Jis jau anksčiau atsisakė nuo gen. Michailovičiaus ir pasmerkė jį.

Belgai taipgi pasitiko sąjungininkų kariuomenę su didžiausiu džiaugsmu. Čia matote būrį žmonių viename Belgijos miestelyje sveikinant sąjungininkų jėgas, išvadavusias juos iš po nacių vergijos.

Sovietų Mokslininkas Pastoja Kelią Mirčiai

Rašo N. Militsinas

Raudonarmietis Valentinas Čerepanovas mirė kovo 3, 1944 metais. Nebuvo jokios abejonės, kad gyvybė sustojo. Chirurgas važinėjančioj lauko ligoninėj, kuris gydė jį nuo sunkios žaizdos klube, liūdijo, kad jis mirė nuo sutrenkimo ir kraujo nutekėjimo. Kvėpavimas sustojo, širdies mušimas sustojo ir kiti neabejotini ženklai pasirodė.

Bet po kelių mėnesių Valentinas Čerepanovas buvo gyvas ir sveiko Visasąjunginiame Eksperimentinės Medicinos Institute Maskvoje. Čerepanovas ir 11 kitų sunkiai sužeistų raudonarmiečių gyvena aičių Dr. Vladimirui Negovskiui, 35 metų amžiaus Maksvos mokslininkui, kuris daug tyrinėjo su tikslu pastoti kelią mirčiai.

Aštuoni metai atgal, Dr. Negovskis pradėjo savo ofensyvą prieš ankstyvą mirtį. Savo tyrinėjimus jis pradėjo su šunimis, kantriai eksperimentuodamas ant 250 gyvulių. Jis tuomet taikė savo metodus naujagimiams, mirusiems nuo užtroškimo. Rezultatai buvo patenkinanti. Pereitą žiemą mokslininkas praleido keletą mėnesių fronto ligoninėse, stengdamasis atgaivinti vyrus, kurių negalėjo išgelbėti medicina.

Bėgyje aštuonių metų eksperimentavimo, Dr. Negovskis išdirbo pamatinius savo metodo principus — dirbtino kvėpavimo ir kraujo įliejimo kombinaciją — ir instrumentus, kurių pagalba galima tuos principus pritaikyti praktikoj; į dumtuves panašų respiratorių ir paprastą aparatą del išjudinimo kraujo tekėjimo.

Žinoma, Dr. Negovskis neišrado artificialaus (dirbtino) kvėpavimo ar kraujo įleidimo į gendantį organizmą — jo kontribucija yra greitas panaudojimas abiejų metodų. Kaip kad jis sako, "čionai ir užsienyje daug svaros duodama kraujo perliejimui ir dirbtinam kvėpavimui atgaivinime mirštančio organizmo, bet neužtektinai atydos iki šiam laikui buvo duodama greitam sujungtam (kombinuotam) veikimui del kraujo tekėjimo ir kvėpavimo išjudinimo. Šios pamatinės svarbos funkcijos taip arti susirišusios, kad izoliuoti bandymai atgaivinti kurį nors vieną yra neužtektini."

Dr. Negovskio metodas yra nuostabus savo paprastumu. Savo darbe fronte po priešo kanuolių ugnimi jis dar paprastino savo aparatą, kad jis būtų prieinamas chirurgams bile lauko ligoninėj. Jo respiracinis (dirbtino kvėpavimo) aparatas yra tiek paprastas, kaip kad paprastos kalvio dumplės. Vamzdis įstatomas tiesiai į kvėpavimo gerklę per burną su tikslu pripūsti oro į suslūgusius plaučius, nenaudojant spaudymo krūtinės. Kuomet oras plaučius išplėčia, jis taipgi suerzina nervų impulsus, kurie telegrafuoja smegenims ir padeda veikti smegenų cėlėms, valdančioms respiracines funkcijas, kad prašalinus mirimo žymes. Tas, Dr. Negovskis išrado, gerai atsiliepia ir į atgaivinimą širdies veikimo; suerzinimas respiracinio smegenų centro persiduoda į tuos centrus, kurie valdo širdies pulsavimą.

Dr. Negovskio kraujo įliejimo aparatas nei kiek ne komplikuotesnis. Jo metodas reikalauja įleisti kraują į arteriją, o ne į vėną, kaip kad yra paprastai daroma. Tokiu būdu kraujas siunčiamas tiesiai į kanalus, maitinančius širdies muskulus, kurių atgaivinimas turi būti atliktas kuogreičiausiai. Tiktai kai širdis pradeda mušti, atliekama paprastas kraujo perliejimas.

Nežiūrint pozityvių iki šiai dienai atsiektų rezultatų, metodo pasekmingumas, tačiau, remiasi ant galvatrūkčių lenktynių su laiku. Kad užbėgus mirčiai už akių, intervencija turi įvykti bėgyje kokių penkių ar šešių minučių, pirm negu gedimas griežtai skirtingų ir sudėtingų smegenų cėlių duos nuspręsti mirčiai. Tiktai tas kovotojui prieš mirtį suteikia kiek palengvinimo, kad dažnai mirtis ištinka daug anksčiau, negu sustoja svarbios funkcijos. Panaudojimas Dr. Negovskio metodų šiuo metu, kada paprasti medikų naudojami ginklai nustoja naudingumo, suteikia daugiau progų išgelbėti kitaip jau nusmerktas gyvybes.

Dr. Negovskis yra įsitikinęs, kad mokslas suras būdą praplėsti rubežių tarp gyvybės ir mirties, kad medikališkas įsikišimas galėtų daugiau laimėti. Kad atsiekti to, reikalinga sulaikyti gedimą audinių. Nors tyrinėtojai šioj srityj graibosi po patamsę, tačiau jau užeita ant keletos kibirkštėlių — tokių mažų kibirkštėlių, kad niekas dar nedrįsta pranašauti apie išrišimą klausimo. Gali būti narkotizacija, gali būti atšaldymas, o gal kas kita.

Tai tam, kad ištirti šitą paslaptį — gyvybės ir mirties paslaptį — Dr. Negovskis ir jo bendradarbiai Visasąjunginio Eksperimentinės Medicinos Instituto Eksperimentinės Psichologijos Laboratorijoj ir yra pašventę save.

"Mes norime tiesioginiai nustatyti, kurie audiniai miršta anksčiau, o kurie laikosi ilgiau, ir kodel jie elgiasi taip savotiškai," sako mikslininkas. "Mes norime surasti viską, kas tik gali būti surasta, apie mirties mechanizmą, kad būtų galima kovoti prieš ją. Mūsų darbas fronte ir jaunos gyvybės, kurias mes išgelbėjom, yra geriausias akstinas tolimesniam tyrinėjimui."

Iš Washington Information Bulletin of the USSR

Vaistai Nuo Tymų-Measles

Iki šiol nebuvo žinoma, kaip apsaugoti vaikus nuo įkyrios ligos — tymų-measles. Nuo šios ligos mažai kas miršta, bet ji dažnai palieka ką nors nepageidautino žmogaus kūne.

Dr. Edwin J. Cohn, Harvard Universiteto profesorius, darė bandymus iš kraujo paimtais kūneliais, kuriuos vadina globulin. Šie kūneliai atsiranda apsisaugojimui nuo tymų. Kadangi labai didelis nuošimtis užaugusių žmonių yra sirgę tymais, tai dabar aukaujamame kraujuje yra daug globulino.

Globuliną sutaiso kaipo vaistą ir šiandien vaikam duoda veltui. Ne tik vaikam, bet ir armijoj globulinas vartojamas apsaugojimui karių, kad jie nesirgtų tymais.

Dr. Edwin J. Cohn sako, šį vaistą galima dvejopai vartoti. Kai apserga vaikas galima duoti gerą dozą globulino ir tuoj bus geresnis. Arba, matant, kad gali apsirgti, duoti po mažesnę dozą ir jei ir apsirgs, tai visai lengvai.

Kol karas eina ir žmonės daug kraujo veltui aukoja sužeistiems, tai už globuliną nieko neimama, nes jo ligoninėse gauna veltui. Bet kai karas pasibaigs ir kraujo veltui davimas apsistos, tai apskaičiuoja, jog už vieną globulino dozą reikės mokėti po $2.80.

LIAUDIES BALSAS Rašo Tiktai Tiesą

DOMĖS LIETUVIAI

Jei jums reikalinga gerų drabužių žemiausia kaina, užeikite pas mus ir pamatykite jų vertybę.
Kiekvienas drabužis rankų darbu pasiūtas iš mūsų persitrauktos geriausios angliškos medžiagos.
Mes taipgi siuvame moteriškus drabužius ir kailinius paltus. Taip pat siuvame del paaugusių vaikų.

Style Tailors

Kostiumai vyrams ir moterims, gatavi ir padaryti sulig mieros. Duodame kreditan.
3647 St. Lawrence Blvd. LAncaster 7465
Montreal, Que. Namų: HA. 9568
Atstovas: **A. Furmanski**

JUOZAS BALTUSIS

Baltieji Dobiliukai

(Tąsa)

Tvenkinys beregint pakilo, valandėlę patylėjo sklidinas, lyg klastingo raisto akis, o paskui nepaprasta jėga užtelėjo per užtvarą, davė šuolį į įlomį ir nušnikštavo žemyn, lenkdamas pakrančių žilvičius, plėšdamas pakeliui nedidelius šieno kupetėlius, juodai raudonas ir tirštas.

Ir staiga — krūtinėje palengvėjimas. Lietus, lyg burtininko lazdelę pamojus, nutrūko. Tolimi akiračio pakraščiai staiga sutvisko auksiniu spindėjimu. Ir tik reti, pavėlavę lietaus lašai skubėdami tiško į išpraustą žemę, tik pasitraukiančių perkūnijų dundesys ir rimstąs vandens gurgėjimas buvo girdėti ore. Pakvipo riebiu, nuostabiai lipniu purvu; gailiu kartumu sualsavo šunpelynai. O dar po valandėlės, džiaugsmingai nusigiedrijusiame danguje, vėl pakibo raibi vanagai, įdėmiai žvalgydami pelę, dudliką ar kitokį smulkų žvėrelį. Vandens išgraužtų krantų dzibseno didžiulis, nusišėrusiais šonais, liesas vilkas.

Stepių iškilumoje pasirodė raitelis. Jojo pussuoliu, be kelio. Žemai nutysę palaidinio skvernai plasnodami gaudė taškomą purvą.

Orešinas valandėlę žiūrėjo į jį.

— Pasiuto! Sylinas?!

Raitelis priartėjo, batu išpurvindamas karčius, nužengė nuo arklio, atgalia ranka metė pavadžius. Sukaitęs arklys nulenkė galvą, uostinėjo žemę.

— Pervarysi gyvulį taip, — tarė Orešinas. — Kas per reikalai?

— Maksim Michailovičiau, broliuk ir šunsnuki, — viena papliupa pratrūko Sylinas, — čirvai — kozyriai mane, tave ir visas mostis! Iš dangaus ar žemės, o gelbėk!

— Kuo gi? Nuo ko?

— Oi, broliuk! Neklausinėk ir negaišk, o tuč tuojau man — penkioliką žmonių iš savo brigados!

— Tu — ką? Durnaropių apsiėdei?

— Kokių durnaropių? E, broliuk! Čia toks reikalas, kad ir pačios durnaropės — sudurnavos!

— Taip?

Po žilais Sylino antakiais degė nerimu ir nekantrumu. Jis trypė kojomis, mojavo rankomis, lyg jį būtų užpuolęs vapsvų spiečius, ir taip skubėjo pasakyti, jog nepajėgė tarti nė vieno žodžio.

— Tūkstantį... dešimtį tūkstančių kartų sakiau tam, disliuš jam į gomurį, — tratėjo jis, — tam Andriejui Ivanovičiui! Tu ką, sakau, tu, sakau, nebūk galvijas! Pas mane gi rugiapiūtė, sausaikštėj grūdų — kilometrai... kvadratiniai kilometrai, o... o Soriną paėmė, Matvejevą paėmė... visus paėmė! Tu, sakau, nebūk gi priešas — Sorino brigadoj su pašaru baigta, kviečiai dar nepradėti — išskirk darbininkų mano brigadai! Vėliau aš... atitelksiu!

— Ir ką?

— Tu dar klausi?! Aš, štai, šitą savo čebatą greičiau įtikinsiu, negu jį! Pagal kokius, girdi, tokius įstatymus aš tau brigadas sklaidysiu? Tau, girdi, duotas rajonas, duoti žmonės, duotas uždavinys: eilę metų šiaip buvo, o kas čia dabar per prasimanymai? Ir... ir taip jau panašiai! O čia — labai prašau! — Kaip dėjo lietus, tai sausaikštėj — pats supranti!

— Taip, — tarė Orešinas.

— Maksim Michailovičiau, broliuk! Išskirk savo nuožiūra! Susimildamas! Amžinu skolininku liksiu! O tą... tą šlapią jį rastą mes vėliau surasime! A?

— Taip, — pakartojo Orešinas, susimąstydamas. — Pas Soriną nebuvai?

— Tuojau pat žergiu! Supulsime visi, iš karto... Susimildamas!

Dvi ant ratų būstinės, stulpinė arklidė, šulinys, pašiūrė grūdams — šit ir viskas, ką mes išvydome, artėdami į Sylino brigadą. Pietinėje pašiūrės pusėje, nuotakiai nugramdytoje sausaišktėje tysojo ilgi supiltų rugių volai. Tarpuvolėse — pasmyžęs, glitus laitas, nurimusio vandens klaniukai. Lietaus suplaktas kupetų rugių paviršius stangrėjo į plutą.

— Buvo sausi kaip parakas, — šnekėjo Sylinas, — tik nešk ir berk į pašiūrę, o dabar...

Kumščiu įlaužė paviršių. Dulkterėjo melsvo garo debesėlis. Sylinas numurdė ranką įdusliai čežančius grūdus ir tuojau vėl ištraukė.

— Ranka neiškenčia... Imkitės kastuvų, vyručiai! Paviršių — grėbliais! Kur laitas pradžiūvęs — sklaidyti į visas keturias puses! Iš apsemtų vietų varysime įkalnin...

Šiugždėdama lūžo volų pluta, sušneko beriami grūdai. Ore pasklido aitrus, primenąs dvėselieną, kvapas. Melsvais permatomais dūmeliais kilo ir sklaidėsi garas. Kojų padai prakaitavo nuo grūdų šilumos.

Sylinas stovėjo sausaikštės viduryje. Seniai neskustos barzdos, šerynu ritosi didelė skaidri ašara.

— Dėkui, draugai...

Tyra, mėlyno dangaus gilybėje, žėrėjo išsipraususi saulė, tačiau ugniniuose jos spinduliuose jau buvo jaučiamas vėsumas. Artėjančio rudens kvėpavimas skystino įkaitusio oro rubilius. Nebe visa, lietaus priplakta, žolė kėlė savo žalumyną į saulę. Viršum galvų triušmingai praskrido besiburiuoją špokai.

Nuo parugėje juoduojančio kombaino atsiskyrė alyva išsitepęs žmogus ir neskubėdamas artėjo prie dirbančių.

— Ką gi tu? — pasitiko jį Sylinas. — Pasiruošk. Vėjas prapūs, ir — į priekį!

— Degalas baigiasi.

— Po velnių! Dar ta Ponomariova negrįžo?

— Patys matote.

— Kokia Ponomariova? — pakėlė galvą Augulis. — Juk, beje, Maleviaką prie degalo paskyrė?

— A, tegu jį visi šunes, tą jūsų Maleviaką! — nusispjovė Sylinas. — Tiek ir tesukorė jis, ką vieną kartelį, o jaučiui koją padūrė, degalą griovin suvarė... Kaina — jam — skatikas!

— Kaip tai?!

— Et, ką čia daug... Išvyko jis, o jaučiai eina savo pačių nuožiūra, dargi paėsti sustojo! Jis juos lazda, o jie į griovį, bakas su degalu — iš ratų... Pavariau pas arklininką, gal ten prie ko pritaikys.

— Apie Maleviaką kalbate? — atsisuko vienas soriniečių. — Nebėra jo pas arklininką: užvakar rajone sutikau. Ėjo į raikomą. Keikia mus, kad tik ausys glaustosi! Arklininkas, esą, koliojęs...

— Ar jau?! — pakėlė Sylinas antakius. — Na, ir gegužiukas!

Nuo bedančio Cverlingo smakro prakaitas bėgo čiurkšle, abi rankovės sumirko bešluostant. Dėdė Jefimas, rimtai sutraukęs antakius, varė grūdus neatsitiesdamas, prakaulią jo nugarą glotniai apdengė perdrėkę marškiniai. Augulis dirbo kastuvu taip sparčiai, jog grūdai vientisa banga skrido oru ir šnarėdami gulė į naujus sluoksnius. Ir vis mažiau bekaito kojų padai, vis lengvesniu gailumu kilo garas. Saulė rodė vidurdienį.

(Bus daugiau)

SAULĖTOJ ISPANIJOJ

E. ZDANAUSKO ir B. ALKSNIO NUOTYKIAI

Rašo E. ZDANAUSKAS

(Tąsa)

Belčitėj irgi turėjome laužti akmenis del statybos. Darbavietė buvo už keturių kilometrų. Mus varydavo ir parvarydavo kareiviai vydami riščia. Jie sakydavo, kad bėgimas yra sportas ir sveikas.

Kainas, iš kurio mes laužda vom akmenis, visuomet buvo apsuptas kareivių. Užveizdomis prie darbo buvo paskirti iš mūsų pačių tarpo. Vyriausias bosas buvo civilis. Visi užveizdos buvo žiaurūs. Kuomet kuris tik sustodavo pailsėti, tai tokiam uždėdavo valandą laiko bėgti kaip pabaudą.

Parbėgus iš darbo tupjaus prasidėdavo ceremonijos su vėliava. Po to gaudavom vakarienę, kuri buvo visuomet vienoda — sriuba. Reikėdavo stoti į eilę po du. Kada būdavo pagelbininkas Madruga, tai kai kurie gaudavo iki sočiai, o kiti nieko negaudavo. Jis pasišaukdavo porą kareivių ir paduodavo jiems šniūrą, kurį ištempdavo prieš katilą. Mums įsakydavo šokti per tą šniūrą. Kuris peršokdavo, tai tam duodavo sriubos iki soties, o kas neperšokdavo, tam neduodavo visai, o prie to dar pridėdavo nagaiką.

Čia mūsų buvo virš 300 ir visi buvome sukimšti į vieną namą, kuriame buvo baisus nešvarumas del susikimšimo. Nakties metu, jeigu reikdavo eiti ant savo reikalo, reikėjo būti visai nuogais ir stovėti koridoriuje eilėje. Daugelis turėdavo atlikti į butelius, del ko būdavo baisi smarvė. Tas namas buvo daugiau panašus į išeinamą, negu į kareivinę. Ir taip turėjome gyventi diena dienon. Alkis, nešvarumas, mušimas, bėgimas, šokimas per virvę ir dar šimtai visokių pasityčiojimų — buvo mūsų kasdieninis gyvenimas.

Tokiai situacijai esant, nebuvo draugiškumo. Kiekvienas žiūrėjo tik kaip palaikyti savo gyvybę arba pabėgti. Kai kam pavykdavo išbėgti, bet ar kur nubėgo, tai nežinia. Žinojom tik tiek, kad negrįžo. Greičiausiai jie buvo nužudyti. Jeigu kurį sugrąžino, tai vistiek jam buvo mirtis. Tiek mušdavo, kad negalėdavo atlaikyti. Pusgyvius atiduodavo į mūsų brigadiečių ligoninę, kurioj buvo brigadietis gydytojas Dr. Leitner iš Lenkijos. Jis buvo tikras mūsų draugas. Jis daugelį išgelbėjo nuo mirties, nors jam buvo labai sunku padėti mums. Už pagalbą mums ir jis gaudavo mušti ir kaip kitaip nubausti.

Beskurstant Belčitėj, pradėjo mus vėl šaukti į tribunolą ir teisti. Kasdien vežda vo po keletą į Zagarozą. Visi buvome paliuosuoti nuo mirties bausmės ir buvo pranešta: "Jūsų, raudonieji banditai, Franko pasigailėjo ir suteikė amnestiją. Jeigu kuris kraštas nori atsiimti, tai jūsų laimė. Bet kas tokios rūšies žmonių nori? Niekas. Bet mes, kaip civilizuoti žmonės, jūsų nepaleisime. Duosime darbo batalijone ir už tai gausite po 50 centimų į dieną, kol kas atsiims jus. O paleisti čia Ispanijoj mes negalime, nes jums būtų didelis pavojus. Visa Ispanijos liaudis jums keršija už jūsų padarytas jai skriaudas."

Toks tyčiojimasis buvo dar skaudesnis, negu sunkiausias darbas. Bet mes buvome bejėgiai.

Pirmiausia mums mokėdavo po 25 centimus į dieną. Tribunolas, reiškia, pridėjo po 25 centimus. Bet dabar mūs spaudė darbe dar labiau. Bet tas tai dar ne viskas buvo.

Algą mokėdavo kas 10 dienų ir kas 10 dienų duodavo po 25 gramus tabako ir po 20 cigaretų. Už tai iš algos atskaitydavo po du pezetu su viršum. Bet dažniausiai visai negaudavom, nes mūsų tabaką ir cigaretus išparduodavo karininkai mums patiems arba civiliams. Ir jeigu kuris kareivis pastebėdavo kurį belaisvį nusipirkus tabako pakiuką, tai atimdavo. Girdi, negalima nuo kareivių pirkti. Prie to dar apkuldavo.

Duona kainuodavo iki 2 pezetų už 150 gramų. Kartais parduodavom paskutinį kąsnį. Norint parašyti kam laišką, reikėjo būti dvi dienas be duonos. Ne visada duonos pristatydavo. Paaiškindavo, kad trokas apvirto kelyje. Kai kada ta duona pasiekdavo mus už kelių dienų ir būdavo visa supelėjusi.

Už dešimties dienų algą mes galėdavom nusipirkti 250 gramų duonos ir porą cigaretų.

Tie, kurie negaudavo paramos iš kur kitur, vertėsi kaip įmanydami. Vieni užsiėmė siuvimu, kiti dirbo žiedus, o treti vėl ką. Tas buvo daroma vakarais ir sekmadieniais. Aš irgi griebiaus už darbo — megzti pirštines ir pančiakas. Už numezgimą poros pirštinių ar pančiakų gaudavau nuo kareivių 250 gramų duonos arba pakelį tabako. Kartais nereikdavo eiti dirbti prie laužymo akmenų, tai tuomet būdavo mums tikra laimė. Kada koks karininkas užsakydavo, tai nors jis neužmokėdavo, bet tuo laiku buvo galima numezgti po kokias tris poras pirštinių ar pančiakų. Po kiek laiko pas mus buvo kaip kokia mezgimo dirbtuvė. Visa bėda buvo tik tame, kad tikrų virbalų neturėjom. Bet buvo galima dirbti ir su dratiniais.

Bet kuomet užsibaigė žiema, tai užsibaigė ir šis darbas. Tuomet reikėjo griebtis už žiedų. Bet šis užsiėmimas buvo sunkus. Visi juo vertėsi ir vieni kitiems kenkė konkuruodamiesi. Žiedų kaina taip nupuolė, kad nebebuvo galima nieko uždirbti. Teko ieškoti kokių nors naujų užsiėmimų. Daugelis pradėjo rašytis važiuoti į Vokietiją dirbti. Daugiausiai važiavo lenkai, vokiečiai, austrai, nors buvo ir kitų tautų. Su užsirašiusiais buvo jau sunku susikalbėti. Jeigu kas atkalbindavo, tai tą apskųsdavo. Užsirašiusių buvo virš 20.

Kada jie vyko į Vokietiją, buvo labai liūdnas vaizdas. Niekas nenorėjo su jais atsisveikinti ir kalbėti. Iš nekurių vyrų akių krito ašaros. Šale manęs gulėjęs buvo visas apsisnargliojęs nuo verkimo. Aš pradėjau ant jo bartis. Jis norėjo kreiptis į mane, vadindamas draugu, bet aš atkirtau, kad jis man jau nebedraugas, o Hitlerio šuniukas. Jis į tai nekreipė jokios atydos ir pradėjo garsiai šaukti:

"Aš esu tikras, kad man tenai nebus jokio rojaus, o tik kalėjimas ir lageriai. O gal tenai greičiau mirties sulauksiu. Jeigu mirsiu tenai, tai žinosiu, kad mane nukankino tikri fašistai, o ne mano buvusieji draugai. Tu pats matai, kaip mūsų buvusieji draugai elgiasi. Kurie gauna paramos iš namiškių ar organizacijų, tai visai nenori skaitytis su kitais."

(Bus daugiau)

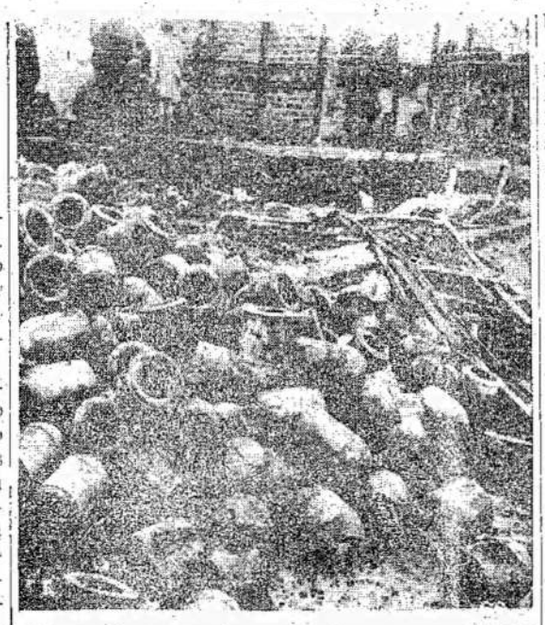

Čia matote puodus, į kuriuos naciai būtų supylę pelenus sudegintų žmonių tam tikruose pečiuos, kurie buvo pabudavoti koncentracijos stovykloj prie Lublino. 500,000 žmonių pelenai buvo supilti į tokius puodus ir išvežti į Vokietiją kaip trąšos. Tai kokie tie naciai.

Kaip Lietuvos Žmonės Kentėjo Po Vokiečiais

Rašo **I. Budreika**
(Specialiai Liaudies Balsui)

VILNIUS (Per Bevielį). — Po trijų metų šiurpulingos hitlerinės okupacijos, gyvenimas Vilniuje ir kitose išlaisvintose Sovietų Lietuvos srityse pradeda grįžti į normales vėžes.

Kaip naujas gyvenimas kyla, mes galime matyti iš Sovietų Lietuvos laikraščių. Dabar mes skaitome su didžiausiu godumu naujus Tarybų Lietuvos numerius, kuri jau paduoda savo Vilniaus ofiso ir spaustuvės adresus.

Bet kylimas naujo gyvenimo jokiu būdu neagli paslėpti to, ką Lietuvos žmonės pergyveno po vokiečiais.

Pastaruoju laiku tilpęs straipsnis Tarybų Lietuvoje "Žibintas Kalba apie Nepernešamus Kentėjimus, Kuriuos Vilnius Pergyveno po Hitlerio Okupacija," kelia šiurpą beskaitant jį.

Vilniaus žmonės buvo priversti gyventi ant 250 gramų duonos. Virš metų laiko jie negavo nei mėsos, nei bent kokių riebalų. Vieną sykį jiems buvo prižadėta arklienos, bet tas prižadas nebuvo įvykdytas.

Tokios krautuvės Vilniuje, kaip Maistas, Pienocentras, buvo pilnos mėsos ir pieniškų produktų, bet jie buvo "nur fur reichsdeutsche" (tik del vokiečių). Vietiniai gyventojai nebuvo įleidžiami į taip vadinamus Vokiečių Komercijos Rūmus arba departamentinę krautuvę.

"Fur reichsdeutsche" buvo specialės plaukų kirpyklos ir specialūs vagonai traukiniuose. Dažnai tuose vagonuose važiavo vienas ar du hitlerininkai, o tuo tarpu kiti vagonai buvo prigrūsti. Bet jeigu lietuvis drįso įeiti į vokiečių vagoną, jis buvo išmestas iš traukinio, nežiūrint to, kad traukinys lėkė visu greitumu.

Šmugelis Tarpte Tarpo

Nacių gebietskommissariato ir gestapo oficialai pardavinėjo prekes tiesiog vagonais. Nacių kareiviai pardavinėjo sachariną ir degtukus nepaprastai aukštomis kainomis. Bet jei valstietis atėjo į miestą parduoti savo pieną, tai vokiečių policininkai vartė puodynes, "kad užkirsti kelią pelnagrobystei."

Iš straipsnio, "Vokiečiai Norėjo Sudeginti Vilnių Visai, mes sužinome barbariškus hitlerininkų planus nužluoti Vilnių nuo žemlapio. Situos planus jie pradėjo vykdyti laike traukimosi.

Vokiečiai buvo nusistatę paversti Vilnių griūvėsiais. Jie pradėjo stropiai fotografuoti meniškus paminklus, kuriuos jie numatė sunaikinti. Tuo pačiu laiku pastatė kanuoles ir mortiras prie katedros netoli senoviškų paloačių bokšto, knygyno, Lietuvos Mokslų Akademijos. Priešo ugnies lizdai buvo įrengti arti gražiausių miesto bažnyčių — Šventos Onos, Švento Mykolo ir kitų — taipgi netoli Meno Akademijos. Kulkosvaidžiai buvo pastatyti senų šventinyčių bokštuose. Tas viskas buvo padaryta su tikslu užtraukti artilerijos ugnį ant architektinių miesto grožybių.

Prisirengimas miesto sunaikinimui buvo labai nuodugnus. Visų pirmiausiai ugniagesių brigados buvo po prievarta išvarytos iš miesto. Namai buvo apipilti gazolinu ir padegti. Gyventojai, kurie bandė gesinti, buvo suvaryti į liepsnojančius namus ir tenai gyvi sudegė liepsnose.

Tiktai ačiū greitam Raudonosios Armijos atėjimui Vilnius liko išgelbėtas nuo visiško sunaikinimo. Staigus ir energingas raudonarmiečių veikimas išgelbėjo jo namus ir bažnyčias nuo visiško sunaikinimo. Nemažai namų buvo atimta iš liepsnų.

Vilniaus Universitetas Okupacijos Metu

Docentas Baldžius, kurį vokiečiai norėjo sudeginti gyvą, rašo apie universiteto padėtį okupacijos metu. Jis kalba apie baisų universiteto likimą įsiveržėlių rankose.

Šešiosdešimt penki universiteto profesoriai, docentai ir paskaitininkai, iš kurių 55 buvo lietuviai, buvo išvaryti iš universiteto. Jų tarpe buvo pasižymėjęs geografas Šinkūnas, profesorius Vabalas, pedagogijos daktaras Gudaitis ir istorikas Motuzas. Tuo pačiu laiku vokiečiai pradėjo vesti trumpą išpažintį Lietuvos Mokslų Akademijoj. Vilniaus universiteto fakultetų skaičius buvo sumažintas pusiau. Naujų įstojimų nebuvo, o tuo tarpu seni studentai buvo gaudomi ant gatvių ir siunčiami į verstino darbo kempes. Tokiu būdu studentų skaičius nupuolė iki vieno trečdalio. Ant galo abu universitetai ir Akademija kovo mėnesį 1943 metais buvo uždaryta. SS nariai apiplėšė laboratorijas ir ofisus. Jie pasigrobė viską, mikroskopus, rašomąsias mašinėles ir kita. Medžiaga del lietuvių žodyno ir senos lietuvių dainos buvo sunaikinta. Šimtai Vilniaus mokslininkų ir intelektualų buvo uždaryta koncentracijos stovyklose.

Hitlerininkai rengėsi išsinešti viską iš Vilniaus knygynų ir universitetų ir akademijos archyvų, bet juos sulaikė nuo to Sovietų kariuomenės pribuvimas.

Kitos Lietuvos vietos taip pat skaudžiai nukentėjo nuo žiaurių įsiveržėlių. Šiauliai ir apylinkiniai kaimai buvo labai sudeginti. Viskas, kas liko Misiūnų kaime, buvo pirtis. Vokiečiai sudegino viską. Vepriuose gyventojai buvo uždaryti mokykloj, kuri paskui buvo uždegta. Tie, kurie bandė bėgti, buvo sušaudyti.

Tie žmonės, kuriuos Raudonoji Armija išlaisvino iš nacių tironijos, negali atsidžiaugti. Jie su d i d e l i u karščiu ir entuziazmu dabar pradėjo atstatymo darbą.

Tarybų Lietuvoj mes randame pranešimus, su kokiu džiaugsmu Sovietų Lietuvos žmonės pasitinka Raudonąją Armiją.

Prasideda Naujas Gyvenimas

Prasideda veikimas Vilniaus universitete, Mokslų Akademijoj; Akademi j o s knygynas atidarytas, taipgi jau veikia Vilniaus komercinė kolegija. Visiems muziejams paskirti prižiūrėtojai ir dedamos visos pastangos išlaikymui istorinės vertės paminklų.

Ligoninės ir poliklinikos jau priima ligonius. Trys Vilniaus ligoninės skyriai, įskaitant vaikų sekciją, buvo vokiečių išdaužyti. Keturios miesto vaistinės buvo visai vokiečių sugriautos. Likusios buvo tyčia sugadintos ir išplėštos. Nežiūrint to, dėka žmonių pastangoms, jau kelios vaistinės atidarytos.

Pagalba "Rūtos" kooperatyvo, maisto suteikiama vis daugiau ir daugiau. "Valgio" trustas atidaro vieną krautuvę po kitos.

Dirbtuvių pirmininkų ir sekretorių susirinkimo pranešimas suteikia svarbius faktus, kas liečia Vilniaus industrijos atgaivinimą.

Pirmoji apavų dirbtuvė pradėjo dirbti pusiau sugriautame pastate. Vietinis tabako fabrikas, jo darbininkų išgelbėtas nuo sudegimo, pradės veikti taip greitai, kaip tik gaus elektros jėgą.

Bravore pradėjo dirbti 160 darbininkų. Aštuoni šimtai darbininkų stengiasi sutaisyti Vilniaus statybos trusto namus.

Daug Vilniaus fabrikų ir dirbtuvių buvo vokiečių išvogtos. Darbininkai deda pastangas surasti jų mašinas. Viktorijos apavų dirbtuvės darbininkai atrado 80 nuošimčių savo įrankių įvairiose miesto vietose.

Pirmame Vilniaus koncerte dalyvavo 5,000 žmonių. Jis įvyko liepos 13 dieną, Bernardinų sodne. Koncertą atidarė miesto simfonijos orkestras, kuris pagriežė visą eilę liaudiškų dainų, kompozitoriaus Gilevičiaus. Programa užsitęsė tris valandas. Kitus numerius atliko solistė Mackevičienė ir Raudonosios Armijos fronto parengimų brigada. Koncertas puikiai pavyko.

Vilniuje sudaryta keletas baleto ir balsų grupių, kurios važinės po apylinkę.

Kvebeko konferencijos žymieji asmenys, Čiorčilienė, Kanados gubernatorius Athlono grafas, prezidentas Ruzveltas, gubernatorius žmona, premjeras Čiorčilis, Ruzveltienė ir Kanados premjeras King, "atakuojami" spaudos fotografų ant viešbučio terasos, nuo kurios puikiai matosi Švento Lauryno upė. Fotografams buvo tikra darbymetė. Sakoma ši konferencija buvo daug laisvesnė ir reporteriai turėję daug daugiau darbo. Pirma konferencija korespondentai buvo nepatenkinti.

Įvairenybės

Knyga ir Jos Vergai

Daug kas gali manyti, kad prisirišimas prie knygos yra labai geras ir pagirtinas užsiėmimas ir kiekvienas turėtų jį sekti. Tačiau visame kame yra ribos ir kas jų neprisilaiko nukenčia, nes palieka vergu.

Kiekvieno didesnio miesto viešuose knygynuose galima sutikti tų knygų vergų, arba geriaus pavadinus aukų. Rytmetyj 9-tą valandą atidarant knygyną jau jie prie durų; ir vėl vakare 9-tą valandą uždarant knygyną jie būna paskutiniai. Šitie žmonės apie savo gyvenimo padėtį ir kas bus rytoj visai nepaiso. Prastai apsirengę, prastai maitinasi, o visą gyvenime užganėdinimą randa beskaitydami savo numylėtas knygas. Daugelis knygų mėgėjų kaip senovėj taip ir mūsų laikais, gyvena tokį gyvenimą ir juomi būna patenkinti.

Apie tokius knygų vergus užtinkama įdomių faktų, kurių čia keletą pažymėsiu.

Garsus prancūzų orientalistas ir Zend-Avestos vertėjas Diuperon, beveik per visą gyvenimą maitinosi pienu ir duona, o visą savo uždarbį išleisdavo knygų pirkimui. Žiemos laike jis nepirko pečiui anglių, o kentė šaltį. Jo drapanos būdavo ant tiek suplyšę, kad jis nedrįso dienos laike ant gatvės pasirodyti. Tačiaus jis išgyveno iki 74 metų amžiaus ir mirė 1805 m.

Airis Walteris Furgon, žymus tų laikų mokslininkas, žiemą ir vasarą dėvėjo tą patį mėlyną žiponą ir dažnai badavo. Pagaliaus jį rado negyvą tarpe jo numylėtų knygų. Mirė iš bado, nors jo knygyne buvo brangūs veikalai.

Garsus prancūzų filosofas Bardas-Demuleno visus savo pinigus išleisdavo knygų pirkimui, o nepasilikdavo net reikalingiausiems daiktams. Iš bado ir del silpnumo jis tankiai praleisdavo dienas lovoj. Sykį jis surinkęs visus pinigus ėjo nusipirkti duonos, bet eidamas pro knygų krautuvę pamatė lange patinkamą knygą — pamiršo apie alkį ir duoną, o nusipirko knygą. Jis taipgi iš bado mirė 1859 metais.

Lietuvių tarpe tokis didelis knygų mylėtojas ir sykiu jų auka buvo velionis kun. M. X. Mockus. Jis buvo supirkęs tūkstančius brangių knygų, dažnai už paskutinius centus, o pats badavo. Man ypatiškai žinoma, sykį Mockus turėjo vieną dolerį del dviejų dienų pragyvenimo. Bet eidamas pro senų knygų krautuvę lange pamatė jam tinkamą knygą, tai už ją užmokėjo 65 centus, o dviejų dienų pragyvenimui liko 35 centai.

Knygų skaitymas yra vienintėlis šaltinis, iš kurio žmogus gali pasisemti žinojimą ir sykiu geras įprotis. Bet kada žmogus del knygos viską kitą pamiršta ir tampa jos aklu vergu, tai geras įprotis lieka jam žalingas.

A. M. Bedievis

TORONTO. — Seno popierio rinkimo komitetas, reikšdamas žmonėms padėką, praneša, kad per pereitą rinkliavą buvo surinkta 1,700 tonų popierio. Tiek popierio buvo surinkta Torontė ir jo priemiesčiuose.

Niekad nebuvo tiek daug seno popierio surinkta vienu kartu. Tas rodo, kad torontiečiai tinkamai įvertino reikalą ir nepatingėjo surinkti.

Pranešimai

Montreal, Que.

Vakarienė

Šeštadienį, rugsėjo 23 dieną, įvyks didelė ir puiki **vakarienė.**

Tai bus abiejų LLD kuopų atsisveikinimo balius su vasaros sezonu.

Vakarienė įvyks Citizens Club svetainėjo, 157 — 5th Ave., Ville Lasalle.

Bus visokių gėrimų ir valgių.

Dalyvaukite visi kas sveikas.

Pradžia 8 v. v.

Rengėjai

Susirinkimas

LLD 47 kuopos narių susirinkimas įvyks 29 d. rugsėjo, 8 val. vakare, 2573 Ontario St. E.

Kviečiame visus narius ir simpatikus skaitlingai atsilankyti, nes turime svarbių reikalų aptarti. Bus kabėtojas, kuris nušvies šių dienų pasaulinę padėtį.

Valdyba

Windsor, Ont.

Smagūs Šokiai

Šeštadienyje, rugsėjo 23 dieną, LLD 21 kuopa rengia puikius šokius po antrašu 1094 Drouillard Rd., rusų bažnytinėj salėj. Šokiams grieš smagi muzika. Visas pelnas nuo šokių skiriamas LLD 21 kuopos iždui.

Prašome atsilankyti kuo skaitlingiausiai ir paremti mūsų organizaciją.

Parengimo Komisija

Toronto, Ont.

Svarbus Susirinkimas

Sekmadienį, spalių mėnesio 1 dieną, lietuvių salėj, 160 Claremont St., įvyks visuomeninio pobūdžio svarbus masinis susirinkimas.

Susirinkimą šaukia Toronto Lietuvių Antihitlerinis Komitetas. Kalbėtojai nušvies esamos padėties klausimus, bus išduoti raportai iš Komiteto veikimo ir diskusijos. Po to bus perrenkamas Komitetas.

Raudonojo Kryžiaus

LIET. MOTERŲ RATELIS

Rengia Įvairų

Parengimą

Sekmadienį, Rugs. 24

Lietuvių Salėj
(160 Claremont St.)

Bus užkandžių, užsigėrimų ir įvairių žaidimų.

Prasidės 2 val. p. p.

Laisvas įėjimas

Visi Toronto lietuviai kviečiami atsilankyti.

Komitetas

Prašome visus atsilankyti. Pradžia 8 valandą vakaro.

Valdyba

Winnipeg, Man.

Susirinkimas

Winnipego Lietuvių Priešhitlerinis Komitetas šaukia Winnipego ir apylinkės lietuvių visuotiną susirinkimą sekmadienį, spalio 1 dieną, 2 valandą po pietų, lietuvių svetainėj, 240 Manitoba Ave.

Prašome visus ir visas atsilankyti. Bus išduotas platus raportas iš komiteto veikimo, taipgi padiskusuosime, kaip geriau suteikti daugiau pagalbos savo tautiečiams, kurie nukentėjo po Hitlerio jungu.

Prie progos norime atsikreipti į tuos, kurie dar turite gerų devėtų atliekamų drabužių, kad atneštumėt arba praneštumėt Komitetui. Atnešti galima bile kada vakarais į lietuvių svetainę, 240 Manitoba Ave.

Komitetas

PASIRENGUSI SUTIKTI SAVO KOVOTOJUS

(Atkelta nuo 2-ro pusl.)

kami. Prie to, bus dar duodama po $60.00 į mėnesį pavieniui ir po $80.00 vedusiam laike lavinimosi ar mokslo tęsimo.

Del tų, kurie norės grįžti prie savo senų darbų, parlamentas priėmė įstatymą, kuris suteikia teisę visiems veteranams grįžti prie seno darbo, jeigu jie tik nori. Veteranams suteikiama pirmenybė civilinėj tarnyboj. Veteranai naudosis apdrauda nuo nedarbo, kuri buvo įsteigta 1940 metais.

Nesenai pravestas parlamento aktas įvedė taip vadinamą War Service Grant, grynų pinigų dovaną tiems kareiviams, kurie stojo savanoriais. Už kiekvieną mėnesį, ištarnautą Kanadoj, karys gaus po $7.50. Už kiekvieną užjūryj ištarnautą mėnesį — po $15.00. Šis atlyginimas ar atsimokėjimas kariams bus duodamas lygiai visiems, nepaisant laipsnio skirtumo.

Vedęs karys ir su dviem vaikais, ištarnavęs vienus metus Kanadoj ir tris metus užjūryje, paleidus viso gaus $1,041.97. Iš tos sumos jis gaus $411.97 paleidžiant, o paskui bus mokama kas mėnesį iki bus išmokėta likusioji dalis, mokant ne daugiau, kaip karys gavo į mėnesį tarnaudamas armijoj.

Tiems, kurie norės įsigyti mažą biznį, bus duodama kredito sulig War Service Gratuity akto, tai yra tiek, kiek bus duodama kariams gratuity.

Nesenai priimtas veteranų apdraudos aktas suteikia didelius palengvinimus kariams apsidrausti be medikalės egzaminacijos ir labai prieinama kaina.

Visus minėtus veteranų reikalus tvarkys Department of Veterans' Affairs.

Arti vieno milijono vyrų ir moterų tarnauja Kanados ginkluotose jėgose. Bet Kanada gerai pasirengusi aprūpinti juos ir jų šeimynas sugrįžus jiems į namus.

Department of National War Services
Citizenship Division

Šis žemlapis parodo rytinį frontą, kuris tęsiasi nuo Suomijos įlankos iki Graikijos. Pietuose raudonarmiečiai jau susisiekė su jugoslavais.

ŽINIOS IŠ TORONTO LIETUVIŲ PASTOGĖS

Į Torontietes

TORONTO. — Gerbiamos draugės. Kaip jau jums yra žinoma, Raudonojo Kryžiaus Toronto Lietuvių Moterų Ratelis ruošia parengimą. Šis parengimas bus pajvairintas užkandžiais ir užsigėrimais.

Ratelio komitetas, rengdamas šitą parengimą, turi mintyje kilnius tikslus. Tai sukelti bent kiek pinigų del Raudonojo Kryžiaus, kuris nori pasiųsti džėmo del nuo bombų nukentėjusių londoniečių, ir del dovanų Kanados lietuviams kareiviams su Kalėdų šventėmis.

Kad pasekmės būtų puikesnės, ratelis prašo jūsų paramos. Kurioms sąlygos leidžia, paremkite parengimą savo pyragaičiais, tortais ar kuo kitu.

Kadangi komiteto narės dirba dirbtuvėse, tai asmeniškai pamatyti nėra galimybės. Už tai kreipiamės per laikraštį.

Komitetas

Palaikykit tuos biznierius, kurie skelbiasi LIAUDIES BALSE

J. LUNSKY

AKIŲ SPECIALISTAS

Egzaminuoja akis, ištiria akių nervus, nuo kurių pareina nervuotumas ir galvos skaudėjimas. Pritaiko akinius.

470 College W., Toronto
Telefonas: RA. 3924

Bangos Choro Narių Ir Simpatikų Žiniai

TORONTO. — Bangos choras jau pradėjo savo veikimą. Pirmos pamokos jau įvyko ir nuo dabar jos įvyks reguliariai. Jis kviečia visus senus narius, kurie nedalyvavo pirmose pamokose, pradėti lankytis į pamokas ir reguliariai. Taipgi jis kviečia į savo eiles visus dainą mylinčius lietuvius ir lietuves. Pamokos atsibūna ketvirtadieniais, vakarais, nuo 8 valandos, 160 Claremont St.

Smagu pranešti, kad ant pirmų pamokų dalyvavo ir naujų choristų.

Šiemet choras turi daug ir labai gražių lietuviškų dainų. Su daugeliu tų dainų mes užaugome. Bangos choras, dainuodamas tas dainas, primins Toronto lietuviams jų praeitį, gimtus kaimus ir jaunas dienas.

Bangos choras ne tik dainuoja lietuviškas dainas, bet ir rūpinasi padėti savo gimtajam kraštui. Jis suorganizavo koncertą, nuo kurio liko Lietuvos žmonių pagalbai keli šimtai dolerių. Tad kiekvienam Lietuvos patrijotui svarbu remti jį ir prigulėti prie jo.

Antrą dieną gruodžio choras turės pirmą šiame sezone koncertą. Tai nedaugiausiai laiko liko. Norint koncertą padaryti pasekmingu, reikia, kad visi choristai dalyvautų nuo pat pradžios ir reguliariai. Naujiems patartina irgi stoti nieko nelaukiant, kad būtų galima dalyvauti pirmame koncerte.

Įsirašyti į chorą galima atėjus į pamokas arba per jo organizatorius, kuriais yra J. Bernatavičius, H. Sarapaitė, L. Sarapaitė ir S. Jakavičius.

J. Martinonis
Choro Korespondentas

SMETONACIŲ ATKAKLUMAS

TORONTO. — Iš antisovietinio Hitlerio fronto pasitraukė Rumunija, Bulgarija ir Suomija. Anksčiau buvo išmušta Italija. Su hitlerininkais paliko tiktai Hungarija (Vengrija). Trumpai pasakius, visi nacių talkininkai apleido juos.

Pas mus, Amerikoj ir Kanadoj, visai kita padėtis. Naujienininkai, keleivininkai ir kiti laikosi įsikibę į antisovietinį frontą ir jokiu būdu nenori paleisti jį. Atrodo, kad jie dar baubs prieš SSRS ir tuomet, kai Hitlerio ir jo antikominternines ašies nebus visai.

Tas parodo, kaip mūsų nekurios srovės yra suėstos, sukietėję. Jos pasirengusios išsiskirti iš viso pasaulio ir laikytis savo kvailos propagandos net ir tuomet, kai ji Hitleriui nebus reikalinga.

Naujienos iš Montrealo

Iškilmingai Minės Lietuvos Išlaisvinimą

MONTREAL. — Nors naciai dar galutinai neišmušti iš Lietuvos žemės, tačiau jau virš dviejų trečdalių mūsų brangios Lietuvos išlaisvinta iš po žvėriškos Vokietijos nacių vergijos. Ta dalis Lietuvos, kuri dar neišlaisvinta, laukia išlaisvinimo valandos — jinai netrukus ateis, nes kaip Suvienytų Tautų galingosios ginkluotos jėgos mūša nacius iš vakarų, taip Raudonoji Armija — jos skaičiuj ir garbingoji lietuvių raudonarmiečių divizija — iš rytų. Todel abejonės nelieka, kad trumpoj ateityj visa Lietuva bus išlaisvinta.

Ta dalis Lietuvos, kuri jau išlaisvinta iš po trijų metų vokiečių žiaurios okupacijos ir kruvino teroro, su didžiausiu džiaugsmu ir entuziazmu pradeda atstatymo darbą laisvos Tarybų Lietuvos. Kad atžymėti ir mūsų, Kanados lietuvių, džiaugsmą kartu su laisvosios Tarybų Sociistinės Lietuvos liaudimi, Montrealo lietuviai, vadovybėje Demokratinių Lietuvių Komiteto, rengia **Lietuvos išlaisvinimo paminėjimą, sekmadienį, spalių 15 d., Dom Polski salėje, 1956-58 Frontenac St.**

Kad tinkamai atžymėti šį Lietuvos išlaisvinimo paminėjimą, Komitetas ruošiasi surinkti geriausią koncertinę programą, kokią tik galima parūpinti, kad atsilankiusi skaitlinga Montrealo lietuvių visuomenė galėtų ne tik išreikšti savo džiaugsmą del išlaisvinimo Lietuvos žmonių iš po nacių vergijos, bet kad tuo pačiu sykiu galėtų įgyti ir sau malonumo. Apart vietinių meno jėgų, kurios pildys programą, **Komitetas daro žygius gauti viešnią-dainininkę, kuri papuoštų programą jaukiomis dainomis.**

Ta proga, Montrealo Demokratinių Lietuvių Komitetas prašome visas Montrealo lietuvių organizacijas bei draugijas neruošti tą sekmadienį jokių parengimų ir tuo pačiu sykiu prašome paraginti savo narius, kad pasiruoštų dalyvauti Lietuvos išlaisvinimo paminėjime. Taipgi kviečiame visus ir visas Montrealo ir apylinkės lietuvius ir lietuves ruoštis kuo skaitlingiausiai dalyvauti, kad mes, Montrealo lietuviai, skaitlingai susirinkę galėtumėm ne tik išreikšti savo džiaugsmą del išlaisvintos Lietuvos, bet ir parodyti simpatiją laisvosios Tarybų Lietuvos žmonėms.

Montrealo Demokratinių Lietuvių Komitetas

Jeigu pažvelgti į Naujienas ir Keleivį, kurie dar save tituluoja socialistiniais laikraščiais, tai galima pastebėti, kad juose dabar dar daugiau energijos yra. O gal tai paskutinės desperatiškos pastangos.

Aš perskaitydavau tuos laikraščius dažnai praeityje ir niekad nemaniau, kad jie kada nors bus tokie atkakliūs kvailos hitlerinės propagandos platintojai. Bet taip atsitiko.

Visi išmintingi žmonės šiandien mato, kad viso pasaulio, o ypač mažųjų tautų, gerovė priklauso nuo to, kaip didžiosios šalys susitars. Tuo tarpu tie laikraščiai pralenkia ir semotininkų laikraščius savo pastangose sukurstyti didžiąsias šalis, kad nebūtų taikos.

Tur būt jiems gaila, kad Lietuva dar nebuvo visai išnaikinta. Jie nori, kad dar vienas karas kiltų ir Lietuvą visai ištrintų.

Torontietis

DRAUGĄ TAMKEVIČIŲ ĮSTIKO NELAIMĖ

MONTREAL. — Draugui Tamkevičiui darbe labai sumušė šoną ir del to reikėjo turėti operaciją.

Dabar draugas randasi ligoninėj, 2100 Morlawe Ave.

Nuo savęs linkiu draugui greitai pasveikti.

P. A. G.

Skaitykit ir Platinkit LIAUDIES BALSĄ

Tel. HA. 8477

Dr. J. O. Villeneuve

Venerinių Ligų Specialistas

Gydo sifilį, gonoreą ir tikrina kraują.

Ofiso valandos: 1 iki 9 v.v.

1107 ST. DENIS STREET
MONTREAL, QUE.
Netoli Dorchester St.

Mary Lee Flower Shop

Gėlių Parduotuvė

Pas Mus Galima Ganti Gėlių:
DEL VESTUVIŲ, LAIDOTUVIŲ IR KITŲ ĮVYKIŲ
Greitas Pristatymas, Bile Kur ir Bile Kada
Atdara Šventadienių Vakarais

1259 Bleury St. -- Tel. HArbour 3473

Montreal, Que.

Tel.: BElairs 2200. Valandos: 4—5 po piet, 7—8 vak. ir sulig susitarimo, išskiriant šeštadienius ir sekmadienius.

Daktaras Rabinovičius

Chirurgas Specialistas

Turiu savo ligoninę, egzaminuoju ir gydau įvairias ligas. Darau visokias operacijas ir peršvietimus (X - Rays). Vytauto Klubo ir M.L.S. ir D.P.D. nariams papiginta kaina.

4351 ESPLANADE AVE., MONTREAL, QUE.

Įsigykit Savo Namus

PARSIDUODA ĮVAIRŪS NAMAI, SU GEROMIS ĮEIGOMIS

2 flatų duplex, nauji, nuo $6,700 aukštyn
3 flatų nuo $6,800 aukštyn
4 flatų duplex nuo $9,800 aukštyn
4 flatų duplex, nauji, moderniški, nuo $11,300

Rašykite, telefonuokite arba atsilankykite asmeniškai
Mes esame properčių ekspertai

REED'S RENTING SERVICE REG'D

4834 VERDUN AVE., VERDUN

Tel. YOrk 5558; sekmadieniais ir vakarais po 8.30: YOrk 4449

Mr. R. Bennett, Manager

Tel.: LA. 4441

Daktaras H. Rosenfeld'as

Oficialus M.L.S.D.P.D. ir D.L.K.V.N.P.D. Gydytojas

KALBA LIETUVIŠKAI

Valandos: 2—4 val po piet, 7—8 val. vak. ir sulyg susitarimo

4539 PARK AVE. MONTREAL, QUE.

Tel.: VA.5370

Harry R. Ranks Company

GRABORIUS

Patarnauju mieste ir apylinkėse be ekstra mokesčio, įskaitant Hamilton ir Whitby

Laidotuvės net $55.00 pigumo

455-457 QUEEN ST. W. TORONTO

Dr. Roman Pniewski

Daugelį Metų Praktikavęs Didelėse Ligoninėse ir Klinikose Europoje ir Amerikoje

Specialistas Venerinių Ligų ir Akušerijos

3537 PARK AVE. Tel. HA. 7623 MONTREAL

Valandos Nuo 3 iki 9 Val. Po Pietų